

# Öğretmen Kılavuz Kitabı

1. Kademe (1, 2, 3 ve 4. Sınıf)

**Türkçe**

**Okuduğunu Anlama, Yazılı İfade,  
Sözlü İletişim, Dinlediğini Anlama**

1 ve 2. Ders Kitapları İçin



# TÜRKÇE

Okuduğunu Anlama, Yazılı İfade,  
Sözlü İletişim, Dinlediğini Anlama  
Öğretmen Kılavuz Kitabı

Türkçe  
Okuduğunu Anlama, Yazılı İfade,  
Sözlü İletişim, Dinlediğini Anlama  
1 ve 2. Ders Kitapları için

**I. Kademe**  
(1, 2, 3 ve 4. Sınıf)

## YAZARLAR

Prof. Dr. Emine Rüya Özmen  
Öğr. Gör. Dr. Arzu Doğanay Bilgi  
Zehra Er  
Arş. Gör. Gökhan Açıkgöz



**EDİTÖR**

Prof. Dr. Emine Rüya zmen

**DİL UZMANI**

Afife Nurten Aytat

**GÖRSEL TASARIM VE RESİMLEME**

Merve zbay



## İSTİKLAL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;  
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.  
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;  
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!  
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?  
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.  
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklal.

**Mehmet Âkif ERSOY**

ANDIMIZ

Türküm, doğruyım, çalışkanım.

İlkem küçüklerimi korumak, büyüklerimi saymak; yurdumu, milletimi özümde çok sevmektir.

Ülküm yükselmek, ileri gitmektir.

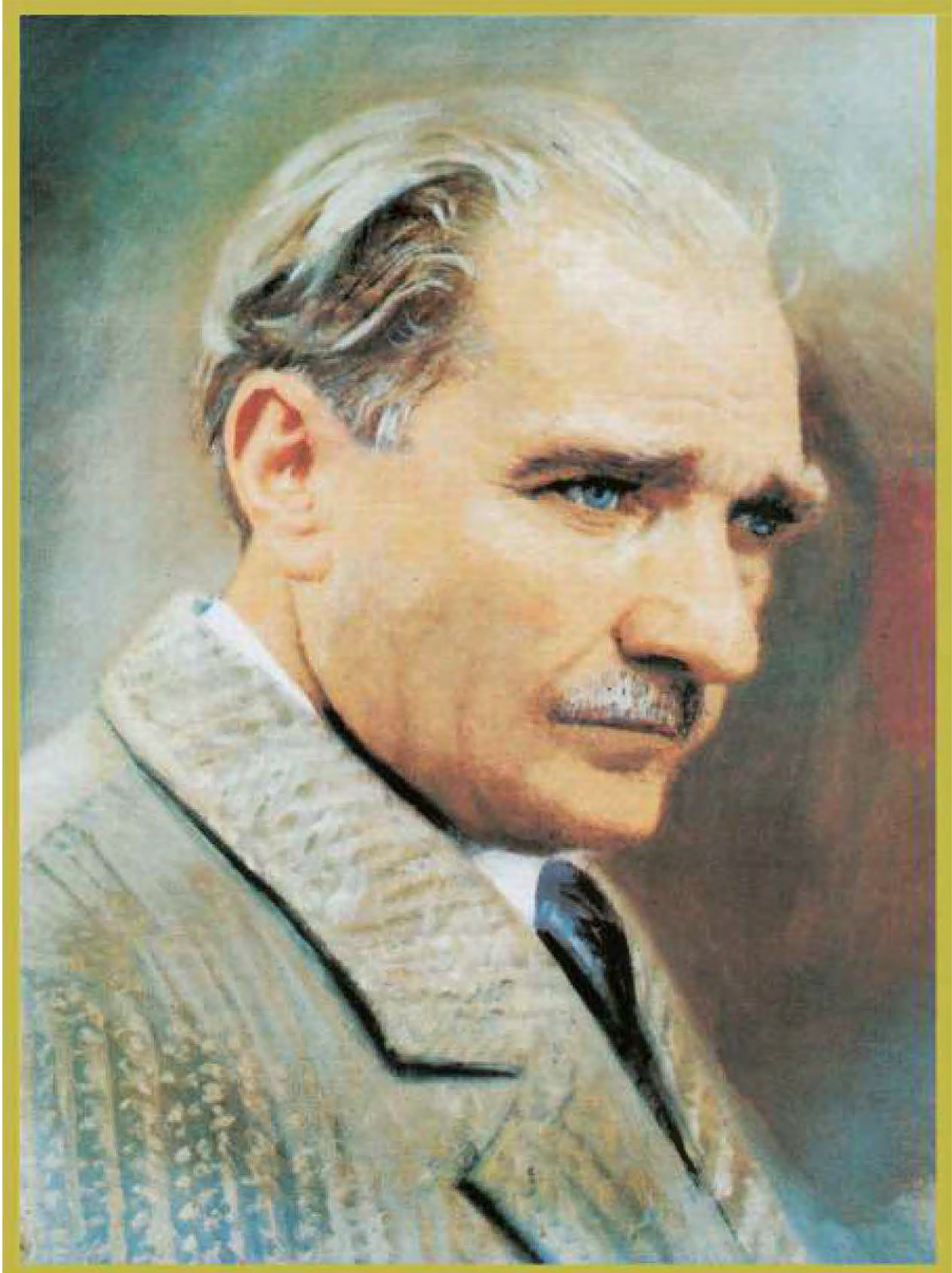
Ey Büyük Atatürk!

Açtığın yolda, gösterdiğin hedefe durmadan yürüyeceğime ant içerim.

Varlığım Türk varlığına armağan olsun.

Ne mutlu Türküm diyene!





**MUSTAFA KEMAL ATATÜRK**



# İÇİNDEKİLER

<b>ÖĞRENME ALANI: OKUDUĞUNU ANLAMA</b> .....	8-29
Bölüm 3: Okuma Gelişimi .....	8
Bölüm 4: Cümle Anlama .....	12
Bölüm 5: Metin Yapılarını Tanıma .....	16
Bölüm 6: Metin Anlama .....	20
Bölüm 7: Gerçek Yaşam Uygulamaları .....	28
<b>ÖĞRENME ALANI: YAZILI İFADE</b> .....	30-43
Bölüm 1: Yazım Kurallarını Uygulama .....	30
Bölüm 2: Dikte Yoluyla Yazma .....	34
Bölüm 3: Cümle Oluşturma ve Cümle Tamamlama .....	36
Bölüm 4: Cümle Yazma .....	40
<b>ÖĞRENME ALANI: DİNLEDİĞİNİ ANLAMA</b> .....	44-55
Bölüm 2: Betimlenen Resimleri Gösterme .....	44
Bölüm 3: Yönergeleri Yerine Getirme .....	48
Bölüm 4: Resimli Anlatılarla İlgili Sorulara Cevap Verme .....	50
Bölüm 5: Dinledikleriyle İlgili Sorulara Cevap Verme .....	52
<b>ÖĞRENME ALANI: SÖZLÜ İLETİŞİM</b> .....	56-60
Bölüm 2: Alıcı ve İfade Edici Anlam-Söz Dizimi .....	56
Bölüm 4: Olayları ve Durumları Anlatma .....	58
<b>EKLER</b> .....	61
<b>KAYNAKÇA</b> .....	68



## Öğrenme Alanı: Okuduğunu Anlama

### Bölüm 3: Okuma Gelişimi

**Hedef: 1.4.3.1.** Metni doğru olarak okur.

**Hedef Davranış(lar):**

**1.1. Metinde yer alan sözcükleri doğru okur.**

**1.2. Hecelemeden okur.**

**Öğretim Yöntem ve Teknikleri:** Model Okuma-Tekrarlı Okuma-Hata Düzeltme

**Öğretim Araç-Gereçleri:** I. Kademe Türkçe 2 Ders Kitabı Okuma Parçaları (Öyküler, Anılar, Sıralama Metinleri, Tanımsal Metinler)

**Öğretime Hazırlık:**

**Ortam Düzenlemeleri:** Ortamı ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyaranlardan arındırınız. Işı ve ışık düzenlemesini yapınız. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçlarını gideriniz. Öğrencinizle bir masada karşılıklı oturunuz. Kullanacağınız materyalleri önceden hazırlayınız ve kontrollerini önceden yapınız.

**Dikkati Çekme:** Öğrenciye okuyacağı metni gösteriniz ve “Bugün seninle okuma çalışması yapacağız. Bak! Bu metni okuyacağız.” diyerek dikkatini metne çekiniz. Metni ve resmini incelemesine izin veriniz.

**Güdüleme:** Öğrenciye hecelemeden/akıcı ve hatasız okuyan bir çocuğun ses kaydını dinleterek “Bu dinlediğin çocuk, hecelemeden/akıcı ve hatasız okuyor. Seninle bugün hecelemeden/akıcı ve doğru okuma çalışması yapacağız. Böylece sen de dinlediğin çocuk gibi hecelemeden/akıcı ve hatasız okuyabileceksin.” diyerek çalışmaya karşı güdüleyiniz.

## ÖĞRETMENİN GÖRÜŞLERİ

.....

.....

.....

.....



**Kaybolan Kuzu**

Kerim, ailesiyle çiftlikte yaşıyordu. Kerim her gün kuzuları besledi. Bir sabah yine kuzuları besledi. Ama bir kuzu yoktu. Kuzunun kaybolduğunu fark etti. Bütün aile birlikte kuzuyu aradılar, aradılar. Minik kuzuyu bir ağaanın arkasında buldular.

12



**Aynı Hediye**

Doğum günümü. Çok heyecanlıydım. Arkadaşlarım geldi. Arkadaşlarım bana hediyeler almışlardı. Hediyeleri açtım. Hediyeleri gördüğümde çok şaşındım. Üç arkadaşım da bana aynı kitabı almıştı. Hepimiz çok güldük.

44



**Kuru Fasulye Ekiyorum**

Öğretmeni Burcu'dan kuru fasulye ekmesini istedi. Burcu kuru fasulyeleri aldı. Onları pamukların arasına koydu. Pamukların üzerine su döktü. Sonra onları güneş alan bir pencerenin kenarına koydu. Birkaç gün beklekti. Fasulyeler büyümüştü.

76



**Gülü Elbise**

Annem çarşıya gitmişti. Elinde bir paketle döndü. Bana bir elbise almıştı. Beyaz renkliydi. Üzerinde kırmızı güller vardı. Etekleri kabarıktı. Kollarında ve eteklerinde tüller vardı. Hayecanla onu giydim. Arkasında fermuar vardı. Annem fermuarı çaktı. Çok güzel olmuştu. Bana çok yakışmıştı.

120

**Gözden Geçirme ve Derse Geçiş:** Çalışma sırasında öğrenciden uymasını istediğiniz çalışma kurallarını söyleyiniz. Örneğin “Bu çalışmamızda beni çok dikkatli ve sessizce dinleyeceksin; beni, kendi metninden takip edeceksin; oku, dediğimde okuyacaksın, tamam mı?” diyerek kurallarını açıklayınız. “Bu kurallara uyarasan çalışmamızın sonunda ..... kazanacaksın.” diyerek öğrencinin uyması gereken kuralları ve etkili olduğunu önceden belirlediğiniz pekiştireci açıklayınız. Daha sonra öğrenciye, kullanacağınız ses kayıt cihazını ve metni göstererek “Bak, ders boyunca bunları kullanacağız.” diyerek materyalleri tanıttiniz. Daha sonra öğrenciye “Hazırsan çalışmamıza başlayalım, hazır mısın?” diyerek dikkat işareti veriniz. Öğrenciden hazır olduğuna dair sözel ifade ya da jest ve mimiklerle verilecek bir yanıt aldıktan sonra öğretim sürecine başlayınız.

#### Uygulama:

Önce öğrenciye şu açıklamayı yapınız: “Şimdi, önce ben, sana bu metni okuyacağım. Aynı metinden senin önünde de var. Ben okurken sen, kendi metninden beni takip edeceksin.” deyiniz. “Şimdi başlıyorum, hazır mısın?” dedikten sonra öğrenciye metnin ilk sözcüğünü göstererek kendi metninizden okumaya başlayınız. Okumanız sırasında vurgu ve tonlamalara, noktalama işaretlerine uyararak ve öğrencinin rahat duyabileceği yükseklikte bir sesle metni öğrenciye okuyunuz (Model Okuma). Bir yanda da öğrencinin kendi metninden, sizin okumanızı takip edip etmediğini kontrol ediniz. Eğer öğrenci sizin kaldığınız yeri kaçırırsa okumaya ara vererek öğrencinin metninden kaldığınız yeri gösteriniz. Metni okumayı bitirince “Beni çok iyi takip ettin, aferin sana!” diyerek öğrenciyi pekiştiriniz.

Daha sonra “Şimdi, sıra sende.” diyerek öğrenciye işaret ediniz ve “Oku!” yönergesini veriniz. Öğrenci okurken heceleyerek/hatalı okuduğu (okumadan atladığı, yanlış çözümlendiği) sözcükleri işaretleyiniz. Öğrenci satır atlarsa atladığı satırı göstererek okumasına devam etmesini isteyiniz. Öğrenci okumasını bitirince, heceleyerek/hatalı okuduğu sözcükleri öğrencinin metninden göstererek önce siz okuyunuz, sonra öğrenciden o sözcüğü üç kez okumasını isteyiniz (Hata Düzeltme). Tüm metinde heceleyerek/



hatalı okuduğu sözcükler için aynı işlemi tekrar ediniz. Hata düzeltme bitince öğrenciden aynı metni bir kez daha okumasını isteyiniz. Yukarıdaki gibi tüm işlemleri tekrar ediniz. Son olarak öğrenciden üçüncü kez okumasını isteyiniz (Tekrarlı Okuma). Tekrar, aynı işlemleri tekrar ediniz.

! Bu öğretim süreci “1.1. Metinde yer alan sözcükleri doğru okur.” ve “1.2. Hecelemeden okur.” hedef davranışlarının öğretimine yöneliktir. Bu öğretim sürecini haftada üç kez aynı türde (örneğin öykü) ve zorluk düzeyinde, farklı metinlerle tekrar ediniz. Bu çalışmayı, öğrenci hedeflenen sayıda doğru okuma ve hecelemeden okumayı gerçekleştirene kadar sürdürünüz.

**Genelleme-İzleme:** Haftanın sonunda öğrenciyi, öğretimde kullanmadığınız aynı türde farklı bir metinle değerlendiriniz. Değerlendirirken ölçme ve değerlendirmede açıklanan işlemleri gerçekleştiriniz.

#### **Ölçme ve Değerlendirme:**

• Öğretim öncesi ve öğretim sonunda Okuma Kayıt Çizelgesi (EK 1) kullanarak değerlendirme yapınız. Her öğrenciyi bire bir değerlendiriniz.

• Değerlendirmede önce ses kayıt cihazını açınız ve öğrenciyeye “Seninle okuma çalışması yapacağız. Ben sonra dinlemek için sen okurken okumanı ses kayıt cihazına alacağım.” şeklinde açıklama yapınız. Öğrenciyeye okuyacağı metni göstererek “Bunu okuyacaksın, bak, bende de aynıyından var. Sen okurken ben de seni, kendi metnimden izleyeceğim.” deyiniz. Öğrenciyeye “Okumaya hazır mısın?” dedikten ve “Hazırım.” cevabını aldıktan sonra metni öğrencinin önüne koyup kendi metninizde de önünüze alınız. Öğrenciyeye “Şimdi, en güzel okumanla bu metni yüksek sesle oku.” diye yönerge veriniz. Öğrenci birkaç satır okuduktan sonra kronometreyi açınız. Öğrenci satır atlarsa atlacağı satırı gösterecek devam etmesini isteyiniz. Beş saniye içinde okuyamadığı sözcükleri onun yerine okuyunuz. Bu sözcükleri yanlış okuma olarak kabul ediniz. Ayrıca öğrencinin heceleyerek/yanlış okuduğu sözcükleri de kendi metninizde işaretleyerek kaydediniz. Bir dakika sonunda kaldığı yeri kendi metninizden işaretleyiniz. Öğrenci metni okumayı bitinceye kadar bekleyiniz.

• Değerlendirme tamamlandıktan sonra “Evet, çalışmamız bitti. Bugün seninle okuma çalışması yaptık.” diyerek hedef davranışı özetleyiniz ve çalışmayı bitiriniz. Daha sonra “Çalışmamız sırasında çok dikkatli bir şekilde okudun, aferin sana!” diyerek öğrencinin uyduğu kuralları söyleyiniz ve öğrenciyeye ödülünü vererek pekiştiriniz.

• Değerlendirme sonrasında öğrencinin okumasını ses kayıt cihazından dinleyerek analiz ediniz. Bunun için öğrencinin bir dakikada heceleyerek/yanlış okuduğu sözcükleri, öğrencinin yerine sizin okuduğunuz sözcükleri, okumadan atladığı sözcükleri sayınız. Öğrencinin eklediği sözcükler varsa bunları hatalı ya da doğru okunan olarak saymayınız. Hatalı/heceleyerek okuduğu sözcük sayısını bir dakikada okuduğu toplam sözcük sayısından çıkarınız. Hecelemeden/doğru okuduğu sözcük sayısını hesaplayınız.

**Aileye Yönelik Öneriler:** Tekrarlı okuma tekniğini aileye de önerebilirsiniz. Bunun için öğrenci performansına uygun metinleri belirleyerek ev ödevi olarak aileye veriniz. Metni üç kez çocuklarına okutmalarını isteyiniz.

#### **Açıklamalar/Dikkat Edilecek Hususlar:**

Bu çalışmayı öğrencinin performansına göre sürdürmeniz gerekir. Öğrencinin bir dakikada hatalı okuyuşu/heceleyerek okuması devam ediyorsa uygulama oturumlarını artırınız. Ayrıca tekrarlı okuma sayısını beşe kadar çıkarabilirsiniz.

#### **Dersin İşlenişine Yönelik Öğretmen Görüşleri:**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....



## Öğrenme Alanı: Okuduğunu Anlama

### Bölüm 4: Cümle Anlama

**1.4.4.1.** Okuduğu çeşitli bilgi birimleri içeren cümlelerle ilgili sorulan sorulara cevap verir.

#### Hedef Davranış(lar):

**1.1.** Okuduğu cümlelere ait olan resimleri gösterir.

**1.2.** Okuduğu cümle hakkında sorulan sorulara cevap verir.

**Öğretim Yöntem ve Teknikleri:** Doğrudan Öğretim Yöntemi

**Öğretim Araç-Gereçleri:** 1. Kademe Türkçe 1 Ders Kitabı Okuyorum ve Anlıyorum etkinlik sayfaları çalışmalar için kendi hazırlayacağınız 3-4 sözcükten oluşan cümle kartları, bu cümleleri anlatan ve anlatmayan resimler. Ayrıca 3-4 sözcükten oluşan cümleler, bu cümleleri anlatan ve anlatmayan resimlerden oluşan slayt.

Hazırlanacak cümle ve resim örnekleri:

- Cümle: Ali top oynuyor.
- Resimli kartlar: Top oynayan erkek çocuk resmi/Çiçek sulayan kız resmi/Bisiklete binen erkek çocuk resmi.
- Cümle: Ahmet gazete okuyor.
- Resimli kartlar: Gazete okuyan bir erkek resmi/Yemek yapan erkek resmi/Araba yıkayan erkek resmi.
- Cümle: Kedi mama yiyor.
- Resimli kartlar: Mama yiyen kedi resmi/Su içen bir köpek resmi/Ağaca çıkan kedi resmi.
- Cümle: Küçük bebek ağlıyor.
- Resimli kartlar: Ağlayan bebek resmi/Mama yiyen bebek resmi/Gülen bebek resmi.

#### Öğretime Hazırlık:

**Ortam Düzenlemeleri:** Ortamı ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyarılardan arındırınız. Isı ve ışık düzenlemesini yapınız. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçlarını gideriniz. Bireysel bir çalışma yapacaksanız öğrencinizle bir masada karşılıklı

 Okuyorum ve Anlıyorum

Asağıdaki cümleleri oku. Cümleyi en iyi anlatan resmi işaretle.

Elif kek yaptı.



Dedem bir sürü balık tutmuş.



9

 Soruları Cevaplıyorum

Cümleleri oku. Soruların cevabını görsellerden bul ve işaretle.

Ahmet annesine çiçek aldı.

Kim annesine çiçek aldı?



Ahmet annesine ne aldı?



21



oturunuz. Grup çalışması ise öğrencilerinizi yarım ay şeklinde oturtunuz, ortaya siz oturunuz. Materyallerinizi önceden hazırlayınız.

**Dikkati Çekme:** Öğrencilere okuduğunu anlamamanın öneminden bahsederek öğretime başlayınız. Sonra “Bu dersimizde, bu resimli kartları kullanacağız.” diyerek cümle ve resimlerinizi slaytınızdan gösteriniz, öğrencilere, resimleri incelemeleri için fırsat veriniz.

**Güdüleme:** Öğrencilere “Çocuklar bugün sizlerle okuduğunu anlama çalışmaları yapacağız. Birlikte bazı resimlere bakacağız, daha sonra baktığımız resimlerden biriyle ilgili bir cümle okuyacağız. Okuduğumuz cümlenin hangi resmi anlattığını bulacağız, bu çalışma okuduğumuzu daha iyi anlamamızı sağlayacak.” diyerek çalışmaya güdüleyiniz.

**Gözden Geçirme ve Derse Geçiş:** Çalışma sırasında öğrenciden uymasını istediğiniz çalışma kurallarını söyleyiniz. Örneğin “Bu çalışmamızda beni çok dikkatli ve sessizce dinleyeceksin; oku, dediğimde de okuyacaksın; cümleyi anlatan resmi göster, dediğimde resmi göstereceksin, tamam mı?” diyerek kurallarınızı açıklayınız. “Bu kurallara uyarсан çalışmamızın sonunda ..... kazanacaksın.” diyerek öğrencinin uyması gereken kuralları ve etkili olduğunu önceden belirlediğiniz pekiştirici açıklayınız. Daha sonra öğrenciyeye “Hazırsan çalışmamıza başlayalım, hazır mısın?” diyerek dikkat işareti veriniz. Öğrenciden hazır olduğuna dair sözel ifade ya da jest ve mimiklerle verilecek bir yanıt aldıktan sonra öğretimin sürecine başlayınız.

#### Uygulama:

**Model Olma:** Akıllı tahtadan “top oynayan erkek, çiçek sulayan kız ve bisiklete binen erkek çocuk” resimlerini açınız. Sonra “Evet, çocuklar şimdi ekrana bakın. Gördüğünüz gibi üç tane resim var. Ben, şimdi bu resimleri inceleyeceğim. Daha sonra size bir cümle okuyacağım ve okuduğum cümlenin bu resimlerden hangisini anlattığını bulacağım.” diye açıklama yapınız. Daha sonra yüksek sesle düşünme tekniğini kullanarak “Evet, ilk olarak bu resme bakıyorum. Burada bir çocuk var. Çocuk ne yapıyor? Evet, çocuk top oynuyor.” İkinci resme işaret ederek “Şimdi de bu

resme bakayım. Burada bir kız var. Bu kız ne yapıyor? Evet, kız çiçekleri suluyor.” diye resimler üzerine konuşunuz ve çocukları konuşturunuz. Sonra son resme işaret ederek “Bakalım, son resimde ne var? Burada da bir çocuk var, başka? Evet, bisiklet var. Peki, bu çocuk ne yapıyor? Çocuk bisiklete biniyor.” diye üç resimdeki kişi ve eylemleri etiketleyiniz. Sonra “Tamam, resimleri çok güzel inceledim. Çocuklar, ben resimleri inceleyenlerken siz de benimle aynı anda resimleri inceleyebildiniz mi? Kim bu resimleri anlatabilir?” diyerek öğrencilerin de resmi anladığından emin olmak için resimler üzerinde bir süre daha konuşunuz. Gerekli ise “Resimdeki çocuk ne yapıyor? Bu ne? Bu kim?” gibi soruları tekrar yöneltiniz. Daha sonra tahtaya cümleyi yazınız ya da büyükçe hazırladığınız cümle kartını tahtaya yapıştırınız. “Evet, şimdi de cümleyi okuyorum.” diyerek cümleyi okuyunuz. Daha sonra tüm öğrencilere cümleyi koro olarak okutunuz. Öğrencilere “Şimdi, evet bu cümlede ‘Ali top oynuyor.’ yazıyor, cümlemizde bir erkek çocuk var, adı Ali. Peki, cümlede Ali ne yapıyor yazıyordu?” diye soru sorunuz ve soruyu anında kendiniz cevaplayarak “Top oynuyor yazıyordu.” diyerek cümledeki eylemi söyleyiniz. Daha sonra “Şimdi resimlere bakacağım, acaba bu cümleyi anlatan resmi bulabilecek miyim?” diyerek slaytta bulunan üç resmi işaret ediniz. Daha sonra yüksek sesle düşünme tekniğini kullanarak okunan cümleyi anlatan resmi bulunuz. Çocuklardan da aynı cümleyi okuyarak cümleyi anlatan resmi göstermesini isteyiniz. En az üç farklı cümle ile daha öğrencilere model olunuz. Model olma aşamasından sonra “Şimdi birlikte yapalım.” diyerek farklı cümle ve resimlerle rehberli uygulama aşamasına geçiş yapınız.

\*Model olma sayısını öğrencilerin performanslarına göre arttırınız.

**Rehberli Uygulama:** Bu aşamada öğrencilerin önüne bir cümle ve bu cümleyi anlatan ve anlatmayan üç resim koyunuz. “Şimdi size verdiğim resimleri inceleyin, daha sonra cümleyi önce içinizden sessizce okuyun, sonra da okuduğunuz cümleyi anlatan resmi bulun ve cümle kartını, cümleyi anlatan resmin üzerine koyun.” deyin ve öğrencilerin çalışmalarını izleyiniz. Bu sırada her bir çocuğun yanına giderek ne yaptık-

larını kontrol ediniz ve bir kez de sizin yanınızda yapmasını isteyiniz. Öğrencinin doğru tepkisini betimleyerek pekiştiriniz. Eğer öğrenci cümleyi yanlış resmin üzerine koyarsa model olma aşamasına geri dönünüz. Öğrenci, doğru tepki verinceye kadar öğretimi sürdürünüz. Tüm öğrenciler, cümleyi en iyi anlatan resmi bulduktan sonra öğrencilerin önlerindeki cümle ve resimleri kaldırarak onlara yeni cümle ve resimler veriniz. Rehberli uygulamalar aşamasında öğrencilerin performanslarına göre en az dört cümle ile öğretime devam ediniz. Öğrencilerin cümleyle ait resimleri kendi başlarına bulmaya başlamasından sonra bağımsız uygulamalar aşamasına geçiniz.

**Bağımsız Uygulama:** Öğrencilerin önüne bir cümle ve bu cümleyi anlatan ve anlatmayan resimleri koyunuz. “Şimdi size verdiğim resimleri dikkatle inceleyin, daha sonra cümleyi önce içinizden okuyun, sonra da okuduğunuz cümleyi anlatan resmi bulun ve cümle kartını, cümleyi anlatan resmin üzerine koyun.” deyiniz. Sonra tek tek öğrencilerin neler yaptığını kontrol ediniz. Bu aşamada öğrencilerin bağımsız çalışmalarını sağlayınız, gerekli durumlarda düzeltici ve onaylayıcı dönütler veriniz. En az dört cümle ile uygulama yaptırınız ve öğretimi tamamlayınız.

! Bu öğretim süreci “1.1. Okuduğu cümlelere ait olan resimleri gösterir.” hedef davranışa yöneliktir. Diğer hedef davranışların öğretimi de aynı şekilde yapılmalıdır. Çalışma örnekleri, öğrenci ders kitabında da bulunmaktadır. Çalışmalarınızı ders kitabından da aynı şekilde sürdürünüz.

**Genelleme-İzleme:** Öğrenciye öğretimlerde kullandığınız cümleler, üç-dört sözcüklü cümleler olmalıdır, ancak zamanla cümledeki sözcük sayısını artırınız. Ayrıca okunan cümleyi anlama ile ilgili öğrenci ders kitabında farklı çeşitlilikte çalışmalar bulunmaktadır. Bu çalışmalarını da yaptırarak, öğrencinizin okuduğu cümleyi anlama becerisini geliştirerek genellemesini sağlayınız.

### Ölçme ve Değerlendirme:

Değerlendirmeyi Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı (EK 2) ile yapınız. Değerlendirme materyalleri olarak birbirinden farklı 3-4 sözcükten oluşan cümle

kartı ve cümleleri anlatan ve anlatmayan resimleri kullanınız. Değerlendirme için 4 cümle, her bir cümleyi anlatan birer resim, cümleyi anlatmayan (cümle ile ilgisiz) ikişer resimden oluşan dört tane değerlendirme seti hazırlayınız. Her öğrenciyi bire bir değerlendiriniz.

• Değerlendirmede, öğrencinin önüne cümleyi anlatan ve anlatmayan toplam üç resim koyunuz. Önce resimleri tek tek gösteriniz. Sonra öğrenciye cümleyi göstererek “Bu cümleyi oku. Bu cümleyi anlatan resmi göster.” yönergesini veriniz. Beş-altı saniye bekledikten sonra öğrenci doğru tepki verirse siz hiçbir tepki vermeden kayıt çizelgesinin evet sütununa (+) işareti koyunuz ve diğer cümle ve resimler ile değerlendirmeye geçiniz. Öğrenci yanlış resmi gösterirse yine hiçbir tepki vermeden kayıt çizelgesinin hayır sütununa (-) işareti koyunuz. Öğrenci tepkisiz kalır veya tereddüt ederse yönergeyi tekrarlayınız. Öğrenci yine tepkisiz kalırsa kayıt çizelgesinin hayır sütununa (-) işaretini koyunuz. Diğer soruları da aynı şekilde uygulayınız. Öğrenci belirlediğiniz ölçüte göre (3/4) doğru tepki sayısına ulaşırsa hedef davranışı gerçekleştirmiş kabul ediniz. Ancak öğrenci bu ölçütü karşılamıyorsa aynı öğretim sürecini tekrarlayınız.

• Dört öğretim seti ile değerlendirmeyi tamamladıktan sonra öğrenciye çalışmanın sona erdiğini söyleyiniz. “Evet, çalışmamız bitti, bugün seninle cümle anlama çalışması yaptık. Sen okuduğun cümleleri anlatan resimlerini göstermeyi öğrendin.” diyerek hedef davranışı özetleyiniz. Daha sonra “Evet, çok dikkatli ve sessizce beni dinledin; oku, dediğimde okudun; cümleyi anlatan resmi göster, dediğimde gösterdin, afezin sana!” diyerek öğrencinin uyduğu çalışma kurallarını söyleyiniz ve öğrenciyi pekiştiriniz.

### Açıklamalar/Dikkat Edilecek Hususlar:

Bu çalışmayı öğrencinin performansına göre sürdürmelisiniz. Öğrenci, cümleleri anlatan resimleri gösteremiyorsa cümle anlama becerisinin geliştirilmesi gerekli demektir, bu nedenle uygulama süresini artırınız.

### Dersin İşlenişine Yönelik Öğretmen Görüşleri:

.....





## Öğrenme Alanı: Okuduğunu Anlama

### Bölüm 5: Metin Yapılarını Tanıma

**Hedef: 1.4.5.1.** Verilen cümlelerden metin yapılarına uygun metin oluşturur.

#### Hedef Davranış(lar):

**1.1.** Bir öyküyü anlatan cümleleri öykü yapısına göre sıraya dizer.

**1.2.** Sıralı bir olayı anlatan cümleleri olay sırasına göre sıraya dizer.

**Öğretim Yöntem ve Teknikleri:** Metin Yapısı Öğretimi

**Öğretim Araç-Gereçleri:** 1. Kademe Türkçe 1 Ders Kitabı Cümleleri Sıralıyorum etkinlik sayfaları

#### Öğretime Hazırlık:

**Ortam Düzenlemeleri:** Ortamı ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyarılardan arındırınız. Isı ve ışık düzenlemesini yapınız. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçlarını gideriniz. Bireysel bir çalışma yaparsanız öğrencinizle bir masada karşılıklı oturunuz. Grup çalışması ise öğrencilerinizi yarım ay şeklinde oturtunuz, ortaya siz oturunuz. Kullanacağınız materyalleri önceden hazırlayınız ve kontrollerini önceden yapınız. Tüm öğrencilerin kitaplarının hazır olduğunu kontrol ediniz.

**Dikkati Çekme:** Öğrencilere “Bugün sizinle sıralı olayları anlatan cümleleri anlama çalışması yapacağız. Bakın, burada resimler ve çalışacağımız cümlelerimiz var.” diyerek kitaptaki ilgili sayfadaki resmi ve cümleleri gösteriniz. Öğrencilerin dikkatlerini kitaba çekiniz. Öğrenciye resimleri incelemesi için fırsat veriniz.

**Güdüleme:** Öğrencilere “Bugün hep birlikte bu sayfadaki resim hakkında konuşup daha sonra bu resmi anlatan cümleleri sıraya dizeceğiz. Bunun için önce cümleleri okuyacağız, cümleleri olayın oluş sırasına göre sıraya koyacağız ve bir metin oluşturacağız. Bu çalışma ile siz cümleleri anlamayı ve sıralı bir olayı anlatan cümleleri sıraya dizmeyi öğrenmiş olacaksınız. Böylece ileride daha uzun metinleri okuyunca kolayca anlayabileceksiniz.” şeklinde öğrencilerinizi güdüleyiniz.

Cümleleri oku. Sıraya diz.

	1
	2
	3
	4

Oturdu ve sütünü içti.	Nehir odasına gidip yattı.
Bardağın içine süt koydu.	Nehir dolaptan sütü çıkardı.

82

Cümleleri oku. Sıraya diz.

	1
	2
	3
	4

Hep birlikte pastayı yedik.	Babam akşam eve gelirken pasta aldı.
Pastayı tabaklara koyduk.	Annem pastayı dilim dilim kesti.

85

**Gözden Geçirme ve Derse Geçiş:** Çalışma sırasında öğrencilerden uymalarını istediğiniz çalışma kurallarını söyleyiniz. Örneğin “Bu çalışmamızda beni çok dikkatli ve sessizce dinleyeceksiniz. Oku, dediğimde okuyacaksınız, tamam mı?” diyerek çalışma kurallarınızı açıklayınız. “Bu kurallara uyarmanız çalışmamızın sonunda ..... kazanacaksınız.” diyerek öğrencilerin uyması gereken kuralları ve etkili olduğunu önceden belirlediğiniz pekiştireci açıklayınız. Daha sonra öğrencilere “Hazırsanız çalışmamıza başlayalım, hazır mısınız?” diyerek dikkat işareti veriniz. Öğrencilerden hazır olduklarına dair sözel ifade ya da jest ve mimiklerle verilecek bir yanıt aldıktan sonra öğretim sürecine başlayınız.

**Uygulama:** Öncelikle her öğrencinin kitaplarının ilgili sayfasının açık olduğundan emin olunuz. Daha sonra ilgili sayfadaki resmi (Oturmuş süt içen pijama giymiş çocuk görseli) çocukların kitabından ve akıllı tahtadan gösteriniz ve “Evet, çocuklar bu resimde ne var?” diye bir soru sorarak öğrencilerle karşılıklı bir etkileşim başlatınız. Öğrencilere, resimde gördüklerinin isimlerini ve olayı söylemeleri için fırsat veriniz. Bunun için “Bu kız ne giymiş, elinde ne var, ne içiyor olabilir, ne giymiş, acaba elindekini içtikten sonra ne yapacak?” gibi sorularla öğrencilerin resimde gördüklerini anlatmalarını sağlayınız. Daha sonra görseli “Evet, çocuklar! Bakın, bu resimde bir kız var. Kız süt içiyor, elinde süt var, bakın. Bir de kız pijama giymiş, gördünüz mü? Acaba kız yeni mi uyanmış, belki de kız yatmaya hazırlanıyordu, değil mi? O zaman cümleleri okuyup anlayalım mı? Bu resimde anlatılan olaylar neler acaba?” diyerek hem resimleri anlatınız hem de cümlelerde ne yazdığını merak etmelerini sağlayarak cümleleri okumaları için öğrencilerinizi güdüleyiniz.

Ardından resmin altındaki cümlelere işaret ederek “Evet, çocuklar! Bakın, bunlar da bu resimdeki olayları anlatan cümlelerimiz. Şimdi bu cümleleri okuyacağız, sonra da bu cümleleri olay sırasına göre sıraya dizeceğiz.” diyerek çocukların dikkatini yazılı cümlelere çekiniz. Öğrencilere “Önce bu cümleleri okuyacağız ama bu cümleleri okuyunca iyi anlamanız gerekiyor. Çünkü bu cümleler resimdeki olayı bize sıralı bir şekilde

anlatıyor. İyi anlayabilerseniz karışık verilen bu cümleleri sıraya koyabilirsiniz.” şeklinde açıklama yapınız. Daha sonra “Nehir dolaptan sütü çıkardı. Bardağın içine süt koydu. Oturdu ve sütünü içti. Nehir odasına gidip yattı.” cümlelerini kitapta yazıldığı sıra ile yani karışık olarak okuyunuz ve öğrencilerin de okumasını sağlayınız.

Cümleleri okuduktan sonra “Evet, bütün cümleleri okuduk. Şimdi düşünün bakalım. İlk önce hangisi olmuş olabilir? Önce Nehir bardağın içine süt mü koymuştur, yoksa dolaptan sütü mü çıkarmıştır? Yoksa önce oturup sütünü mü içmiştir?” şeklinde sorular sorunuz. Öğrencilere kitaptaki sıralama şemasını göstererek, ilk satırı işaret edip “Buraya hangi cümleyi koyacağız?” deyiniz. Öğrencilerden doğru cevap verenleri pekiştiriniz. Siz, sıralamayı nasıl yaptığınızı “Çocuklar ilk önce oturup sütü içiyor, olamaz değil mi? Önce sütü dolaptan çıkarması lazım. O zaman birinci cümlemiz ‘Nehir dolaptan sütü çıkardı.’ cümlesi olmalı. O zaman bu cümleyi ilk sıraya koyuyorum.” şeklinde yüksek sesle düşünerek modelleyiniz. İlk cümleyi akıllı tahtadaki etkinlik görselinde ilk sıraya koyunuz. Daha sonra öğrencilere “Hadi, şimdi siz de ‘Nehir dolaptan sütü çıkardı.’ cümlesini bulun, bu olayı anlatan ilk cümle.” diyerek öğrencilerin sıralı olayı başlatan ilk cümleyi, kendi cümle kartları arasından bulmalarını isteyiniz. Ardından öğrencilerin bu ilk cümleyi, etkinlik sayfasındaki ilk cümle için ayrılmış yere kartını koymalarını sağlayınız.

Daha sonra “Evet, çocuklar ‘Nehir dolaptan sütü çıkardı.’ olayları başlatan ilk cümledir. Peki ‘Nehir dolaptan sütü çıkardı.’ cümlesinden sonra hangi cümle gelebilir? Sütü dolaptan çıkardıktan sonra Nehir ne yapmış olabilir?” diye sorarak bir sonraki cümle için ipucu veriniz. “Hangi cümlelerimiz vardı, bir kez daha okuyalım. Nehir’in dolaptan sütü çıkardıktan sonra ne yaptığını bulalım.” diyerek kalan üç cümleyi tekrar okuyunuz. “Oturdu ve sütünü içti. Bardağın içine süt koydu. Nehir odasına gidip yattı.” cümlelerini okuyunuz. “Evet, sütü dolaptan çıkardıktan sonra hangisini yapmış olabilir?” sorusunu sorunuz. Doğru cevapları pekiştiriniz. Siz, sıralamayı nasıl yaptığınızı “Gidip yatmış olamaz değil mi? Sütü dolaptan çıkarınca ne yapması lazım? Evet,

bardağın içine koyması lazım. O zaman 'Nehir dolaptan sütü çıkardı.' cümlesinden sonra 'Bardağın içine süt koydu.' cümlesi gelecek." diyerek yüksek sesle düşünerek model olunuz. "O zaman 'Bardağın içine süt koydu.' cümlesini ikinci sıraya koyuyorum." diyerek ilk cümle altına ikinci cümleyi, akıllı tahtadaki etkinlik görselinde ikinci sıraya koyunuz. Ardından öğrencilerin de kalan cümleleri okuyup ikinci sırada olacak olan cümleyi bulmalarını ve uygun yere cümle kartını koymalarını sağlayınız. Bu süreçte öğrencileri bireysel olarak gözlemleyiniz. İkinci cümleyi bulan ve doğru yere koyan öğrencileri pekiştiriniz. Yanlış yapan öğrencilerinize tekrar model olunuz. En son olarak sırayla konan iki cümleyi bir kez okuyunuz. Ardından tüm öğrencilerin okumasını sağlayınız.

"Nehir dolaptan sütü çıkardı. Bardağın içine süt koydu." cümlelerini okuduktan sonra "Sütü dolaptan çıkardı, bardağa koydu. Peki, Nehir şimdi ne yapmış olabilir?" diye sorarak kalan iki cümleyi okuyunuz (Oturdu ve sütünü içti. Nehir odasına gidip yattı.) Sonra "Evet çocuklar, Nehir oturup sütünü mü içmiştir, yoksa gidip yatmış mıdır? Hangisi?" sorusunu sorunuz. Doğru cevapları pekiştiriniz. Siz sıralamayı nasıl yaptığınızı "Sütü dolaptan çıkardı, bardağa koydu, şimdi de oturup içecek değil mi? Yoksa gidip yatmış mıdır? Hayır, yatmamıştır. Çünkü o zaman süt bardakta kalır, olmaz değil mi? Sütü bardağa koyduysa içmesi gerekir. O zaman üçüncü cümleyi de bulduk, üçüncü cümlemiz 'Oturdu ve sütünü içti.' cümlesi." diyerek yüksek sesle düşünerek model olunuz. İlk iki cümle altına üçüncü cümleyi, akıllı tahtadaki etkinlik görselinde üçüncü sıraya koyunuz. Son olarak da "Bir cümlemiz kaldı, onu da okuyalım. Evet, 'Nehir odasına gidip yattı.' yazıyor, bu da bizim son cümlemiz. Nehir dolaptan sütü çıkardı. Bardağın içine süt koydu. Oturdu ve sütünü içti. En son olarak da 'Nehir odasına gidip yattı.' Bu son cümleyi de o zaman gelin, en sona koyalım." diyerek akıllı tahtadaki etkinlik görselinde son sıraya, son cümleyi koyunuz. Ardından öğrencilerin de kalan cümleleri okuyup üçüncü sırada olacak olan cümleyi bulmalarını ve uygun yere cümle kartını koymalarını sağlayınız. Son olarak öğrencilerden kalan bir cümleyi okuyup

en alt sıraya koymalarını isteyiniz. Bu süreçte öğrencileri bireysel olarak gözlemleyiniz. Cümleleri doğru yere koyan öğrencileri pekiştiriniz. Yanlış yapan öğrencilerinize tekrar model olunuz.

Ardından "Evet, çocuklar tüm cümlelerimizi sıraya koyduk. Şimdi, ben hepsini sırayla okuyacağım." diyerek sırayla tüm cümleleri bir kez okuyunuz. Sonrasında tüm öğrencilerden tek tek sesli ya da koro olarak okumalarını isteyiniz.

Çalışmanın sonunda öğrencilerden tüm cümleleri koydukları yerden kaldırmalarını, karıştırmalarını ve yeni baştan okuyarak olay sıralamasına uygun, yeniden sıraya dizmelerini isteyiniz. Bu süreçte öğrencilerinize onaylayıcı ve düzeltici dönütler veriniz.

**!** Bu öğretim süreci "1.2. Sıralı bir olayı anlatan cümleleri olay sırasına göre sıraya dizer." hedef davranışına yönelik hazırlanmıştır. "1.1. Bir öyküyü anlatan cümleleri öykü yapısına göre sıraya dizer" hedef davranışını da aynı şekilde öğretiniz. Her iki hedef davranışın öğretiminde, öğrenci ders kitabındaki çalışma sayfalarından yararlanınız. Gerek olması durumunda kendiniz de öğrenci ders kitabındaki çalışma sayfalarına benzer nitelikte çalışma sayfaları hazırlayınız ve çalışmalarını sürdürünüz.

**Genelleme-İzleme:** Öğrencilerin kazandıkları beceriyi genelledebilmeleri için farklı sıralı olaylar ile ilgili çalışmalar yapınız. Sıralı olaylarla ilgili örnekler öğrenci ders kitaplarında bulunmaktadır. Ancak ek çalışmalara gerek duyulması durumunda, ek çalışma materyalleri hazırlayınız. Bunun için sıralı olayla ilgili bir resim hazırlayınız ve sıralı olayları anlatan cümleler yazınız. Cümleleri okuyarak olay sırasına uygun sıraya dizme çalışmalarını sıklıkla tekrar ediniz.

#### **Ölçme ve Değerlendirme:**

• Öğretim öncesi ve öğretim sonunda Kontrol Listesi kullanarak değerlendirme yapınız. Her öğrenciyi bire bir değerlendiriniz. Değerlendirme sürecinde öğrenciden karışık olarak verilen cümleleri sıralamasını isteyiniz. Değerlendirmede sıralı olayla ilgili öğretim sürecindeki gibi tek bir resim ipucu kullanınız.

• Değerlendirmeye başlarken öğrenciyle önce resim hakkında kısaca konuşunuz. Sonra

“Şimdi seninle cümleleri sıraya koyarak bir metin oluşturma çalışması yapacağız.” şeklinde açıklamasını yapınız. Sıralı olay cümlelerini karışık olarak öğrencinin önüne koyunuz ve “Bu cümleleri oku, cümleleri olayın oluş sırasına göre sıraya koy ve bir metin oluştur.” yönergesini veriniz.

- Öğrenci cümleleri okuyarak doğru şekilde sıraya dizecek ve öğrencilerinizin, metin yapısı ile ilgili farkındalığı geliştirecektir.

na uygun sıraya dizecek ve öğrencilerinizin, metin yapısı ile ilgili farkındalığı geliştirecektir.

**Dersin İşlenişine Yönelik Öğretmen Görüşleri:**

- Öğrenci cümleleri okuyarak doğru şekilde sıraya dizecek ve öğrencilerinizin, metin yapısı ile ilgili farkındalığı geliştirecektir.

- Öğrenci tepkisiz kalır veya tereddüt ederse yönergeyi tekrarlayınız. Öğrenci yine tepkisiz kalırsa kayıt çizelgesinin evet/hayır sütununa (-) işaretini koyunuz.

- Değerlendirmeyi de tamamlandıktan sonra “Evet, çalışmamız bitti. Çok güzel bir şekilde çalıştın; sessizce bekle din; oku, dediğimde okudun; bu cümleleri sıraya koy, dediğimde sıraya koydun, aferin sana!” diyerek öğrencinin uyduğu kuralları söyleyiniz ve öğrenciye ödülünü vererek pekiştiriniz.

**Aileye Yönelik Öneriler:** Yaptığınız çalışma ile ilgili aileyi bilgilendiriniz. Sınıfta çalıştığınız cümleleri eve ödev olarak veriniz ve evde tekrarlar yapmasına yönelik aileye küçük sorumluluklar veriniz.

**Açıklamalar/Dikkat Edilecek Hususlar:**

- \*Cümlelerle çalışmadan önce resimli kartlarla çalışınız. İlk olarak öğrenciden karışık sırada verilen öykü/sıralı olay resimli kartlarını sıraya dizmesi isteyiniz. Bu tür çalışmalar öğrenci ders kitaplarında bulunmaktadır.

- \*İkinci olarak, resimlerle ilgili cümleleri karışık sırada vererek, öğrenciden cümleleri okuyup cümleleri anlatan resimler ile eşlemesini isteyiniz. Bu becerinin çalışmaları da öğrenci ders kitabında bulunmaktadır.

- \*Üçüncü olarak, resimleri kaldırarak öğrencinin sadece cümleleri okuyup olay sırasına uygun bir şekilde sıraya dizmesini sağlayınız.

- \*Öğretimi bu şekilde yapılandırarak öğrencilerinizin resimlerden yararlanarak metin yapısı hakkında fikir edinecek, cümleleri metin yapısı



## Öğrenme Alanı: Okuduğunu Anlama

### Bölüm 6: Metin Anlama

**Hedef: 1.4.6.1.** Çeşitli türde yazılmış metinleri okuduktan sonra bilgi birimleri ile ilgili sorulara cevap verir.

#### Hedef Davranış(lar):

**1.1.** Bir öyküyü okuduktan sonra öykü öğeleri ile ilgili sorulara cevap verir.

**1.2.** Bir anıyı okuduktan sonra anı öğeleri ile ilgili sorulara cevap verir.

**1.3.** Sıralı bir olayı anlatan metni okuduktan sonra sıralanan olaylarla ilgili sorulara cevap verir.

**1.4.** Tanımlama metnini okuduktan sonra tanımlanan varlığın/yerin özellikleri ile ilgili sorulara cevap verir.

**Öğretim Yöntem ve Teknikleri:** Metin Yapısı Öğretimi

**Öğretim Araç-Gereçleri:** I. Kademe Türkçe 2 Ders Kitabındaki öyküler ve aynı öykülerin başka bir kâğıda yazılmış hâli, yapıyı gösteren şema örneğin öykü haritası (EK 3)

#### Öğretime Hazırlık:

**Ortam Düzenlemeleri:** Ortamı ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyarılardan arındırınız. Isı ve ışık düzenlemesini yapınız. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçlarını gideriniz. Bireysel bir çalışma yapacaksanız öğrencinizle bir masada karşılıklı oturunuz. Grup çalışması ise öğrencilerinizi yarım ay şeklinde oturtunuz, ortaya siz oturunuz. Kullanacağınız materyalleri önceden hazırlayınız ve kontrollerini yapınız.

**Dikkati Çekme:** “Bugün sizinle öykü anlama çalışması yapacağız. İlk öykümüz bu.” diyerek öğrenciye ders kitabındaki öyküyü gösteriniz. Öğrencinin dikkatini kitaptaki öykü ve öykünün resimlerine çekiniz. Öğrenciye öykünün resimlerini incelemesi için fırsat veriniz.

**Güdüleme:** Öğrenciye “Öyküleri okuyup anlarsan kardeşine/arkadaşlarına bu öyküleri anlatabilirsin, seni dinlerler, birlikte çok eğlenirsiniz.” diyerek onu çalışmaya karşı güdüleyiniz.



**Kaybolan Kuzu**

Kerim, ailesiyle çiftlikte yaşıyordu. Kerim her gün kuzuları besledi. Bir sabah yine kuzuları besledi. Ama bir kuzu yoktu. Kuzunun kaybolduğunu fark etti. Bütün aile birlikte kuzuyu aradılar, aradılar. Minik kuzuyu bir ağaın arkasında buldular.

12

Öykü/Okuyorum, Anlıyorum, Yazıyorum ve Sözük Dağarcığımı Geliştiriyorum

**Metne göre doğru cevabı işaretle!**

1. Kerim ailesi ile birlikte nerede yaşıyordu?  
 Apartmanda  
 Çiftlikte  
 Kulübede
2. Çiftlikte kimler yaşıyordu?  
 Kerim ve ailesi  
 Betül ve ailesi  
 Kemal ve ailesi
3. Kerim çiftlikte her gün ne yapardı?  
 Çiftliği temizledi.  
 Tavukları besledi.  
 Kuzuları besledi.
4. Kerim kuzuları beslerken neyi fark etti?  
 Kuzulardan birinin tüylerinin çamur olduğunu  
 Kuzulardan birinin kaybolduğunu  
 Kuzulardan birinin hasta olduğunu
5. Kerim ve ailesi kuzunun kaybolduğunu fark edince ne yaptı?  
 Kuzuyu aradılar.  
 Köylülere haber verdiler.  
 Kerim'e kazdılar.
6. Kerim ve ailesi kuzuyu nerede buldu?  
 Karların altında  
 Bir ağaın arkasında  
 Otların içinde

13



**Islanan Resim**

Okulda resim dersiydi. Hülya sulu boyayla çok güzel bir resim yapıyordu. Bu sırada arkadaşı sıranın üzerindeki su bardağına çarptı. Sular Hülya'nın resmine döküldü. Resim ıslanmıştı. Öğretmeni geldi. Resmi alıp kaloriferin üzerine koydu. Resim kurudu. Hülya çok mutlu oldu.

20

**Öykü/Okuyorum, Anlıyorum, Yazıyorum ve Sözcük Dağarcığımı Geliştiriyorum**

**Metne göre doğru cevabı işaretle!**

1. Kim sulu boyayla resim yapıyordu?
  - Naz
  - Hülya
  - Ece
2. Hülya resim yaparken ne oldu?
  - Sulu boyası bitti.
  - Giysileri boya oldu.
  - Resmine su döküldü.
3. Hülya'nın resminin üzerine neden su döküldü?
  - Arkadaşı su bardağına çarptığı için
  - Yemek yerken boya yaptığı için
  - Su içerken bardağı düştüğü için
4. Hülya'nın resmi ıslanınca öğretmeni ne yaptı?
  - Resmi kaloriferin üzerine koydu.
  - Hülya'ya yeni bir kâğıt verdi.
  - Hülya'nın resmini panoya astı.
5. Resim kuruyunca Hülya ne hissetti?
  - Çok heyecanlandı.
  - Çok sevindi.
  - Çok mutlu oldu.

21

**Gözden Geçirme ve Derse Geçiş:** Çalışma sırasında öğrenciden uymasını istediğiniz çalışma kurallarını söyleyiniz. Örneğin “Bu çalışmamızda beni çok dikkatli ve sessizce dinleyeceksin; oku, dediğimde okuyacaksın; sorularımı dinleyip cevap vereceksin, tamam mı?” diyerek kurallarını açıklayınız. “Bu kurallara uyarasan çalışmamızın sonunda ..... kazanacaksın.” diyerek öğrencinin uyması gereken kuralları ve etkili olduğunu önceden belirlediğiniz pekiştireci açıklayınız. Daha sonra öğrenciye “Hazırsan çalışmamıza başlayalım, hazır mısın?” diyerek dikkat işareti veriniz. Öğrenciden hazır olduğuna dair sözel ifade ya da jest ve mimiklerle verilecek bir yanıt aldıktan sonra öğretim sürecine başlayınız.

**Uygulama:** Önce öğrenciye bir kez öyküyü sesli okutunuz. Öğrencinin hatalı okuduklarını, okuma sonrasında düzeltiniz. Sonra “Hadi, bu öyküyü bölümlere ayıralım.” diyerek öyküyü siz okumaya başlayınız. Öyküyü bölüm bölüm okuyunuz ve öykünün bölümlerini numaralandırınız. Bunun için “Bak, bu birinci bölüm; burada öyküdeki kişiler, yer ve zaman var.” deyiniz ve bir taraftan da okuyup bu bilgi birimlerinin altlarını çiziniz. Sonra tüm bölümü kırmızı kalemle yuvarlak içine alarak üzerine 1 yazınız. Öğrenciye “Evet, bu birinci bölüm.” diyerek öykü üzerinde bölümü öğrenciye gösteriniz. Daha sonra okumaya devam ediniz. “Bak, bu ikinci bölüm; içinde bir problem var ve problemi çözmek için kahramanı söyleyerek ..... yapıyor.” deyiniz. Birinci bölümde olduğu gibi bu bölümü de yuvarlak içine alınız ve üzerine 2 yazınız. Sonra “Bak, bu da üçüncü bölüm; sonucu ve kahramanın sonuçla ilgili duygusunu (öyküde varsa) yazıyor.” diyerek yine kırmızı kalemle metin üzerinde bölümü yuvarlak içine alınız ve üzerine 3 yazınız. “Öyküde üç bölüm var. Birinci bölümde öykünün geçtiği yer, zaman ve kişiler var. İkinci bölümde problem ve problemi çözmek için yapılan şey var. Üçüncü bölümde ise sonuç ve sonuçla ilgili kişilerin duygusu var.” diyerek öyküyü özetleyiniz.

Daha sonra bir öykü haritası (EK 3) alarak öykü haritasını öğrenciye tanıtınız. Bir öyküde olması gereken bölümlerin, öykü haritasında yazan bölümler olduğunu söyleyiniz. Öyküdeki öğeleri öğrenci ile birlikte haritaya doldurunuz.







## Öğrenme Alanı: Okuduğunu Anlama

### Bölüm 6: Metin Anlama

**Hedef: 1.4.6.2.** Çeşitli türde yazılmış metinleri okuduktan sonra anlatır.

#### Hedef Davranış(lar):

**2.1.** Bir öyküyü okuduktan sonra olay sırasına göre anlatır.

**2.2.** Bir anıyı okuduktan sonra olay sırasına göre anlatır.

**2.3.** Sıralı bir olayı içeren bir metni okuduktan sonra olay sırasına göre anlatır.

**2.4.** Tanımlama metnini okuduktan sonra tanımlananın özelliklerini anlatır.

**Öğretim Yöntem ve Teknikleri:** Kümülatif Tekrar Stratejisi

**Öğretim Araç-Gereçleri:** I. Kademe Türkçe 2 Ders Kitabındaki öyküler ve bu öykülere ait "Okuduğumu Anlatıyorum" bölümleri

**Ortam Düzenlemeleri:** Ortamı ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyaranlardan arındırınız. Isı ve ışık düzenlemesini yapınız. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçlarını gideriniz. Bireysel bir çalışma yapacaksanız öğrencinizle bir masada, karşılıklı oturunuz. Grup çalışması ise öğrencilerinizi yarım ay şeklinde oturtunuz, ortaya siz oturunuz. Materyallerinizi önceden hazırlayınız. Kullanacağınız materyalleri önceden hazırlayınız ve kontrollerini yapınız.

**Dikkati çekme:** Öykünün konusu ile ilgili kısa bir video ya da çizgi film izletiniz ya da öyküyle ilgili öğrencilerle kısa bir sohbet yapınız.

**Güdüleme:** Daha sonra öğrenciye öykü ve resimlerini göstererek "Bugün seninle '.....' isimli öyküyü okuyacağız. Öyküyü okurken bir yandan da okuduğumuz öyküyü anlatacağız. Sen, bu çalışma sonunda okuduğun bir öyküyü nasıl anlatmanın gerektiğini öğrenmiş olacaksın. Bu yüzden beni dikkatli bir şekilde dinlemelisin." deyiniz. Öğrenciye öykünün resimlerini incelemesine izin veriniz.



**Kuşların Yuvası**

Küçük bir orman varmış. Bu ormanda birçok hayvan yaşamış. Bu hayvanlar hep birbirlerine yardım edermiş. Bir gün çok fazla yağmur yağmış. Yağmur kuşların ağaçtaki yuvalarını bozmuş. Ormandaki bütün hayvanlar çalemişler. Kuşlara yeni yuvalar yapmışlar.

24



**Okuduğumu Anlatıyorum**

"Kuşların Yuvası" adlı öyküyü öğretmenine anlat. Öyküyü anlattıktan sonra öğretmenine "Nasıl Anlattım?" tablosunu daireleri boyayarak doldur.

**Nasıl Anlattım?**

- ★ Ormanda birçok hayvan yaşadığını söyledim.
- ★ Hayvanların birbirlerine yardım ettiklerini söyledim.
- ★ Bir gün çok yağmur yağdığını söyledim.
- ★ Yağmurun, kuşların ağaçtaki yuvalarını bozduğunu söyledim.
- ★ Ormandaki bütün hayvanların kuşlara yeni yuva yaptıklarını söyledim.

26





**Balıkçı Kâzım Dede**

Güneşli bir gündü. Kâzım Dede ırmakta balık tutmaya gitmişti. Oltasına yem taktı. Oltasını ırmağa attı. Bekledi, bekledi. Fakat hiç balık yakalayamadı. Oltasını çekti. Yem düşmüştü. Kâzım Dede oltaya tekrar yem taktı. Oltasını ırmağa attı. Bu defa kocaman bir balık yakaladı.

32



**Okuduğumu Anlatıyorum**

"Balıkçı Kâzım Dede" adlı öyküyü öğretmenine anlat. Öyküyü anlattıktan sonra öğretmenle "Nasıl Anlattım?" tablosunu daireleri boyayarak doldur.

**Nasıl Anlattım?**

- ★ Balıkçı Kâzım Dede'nin balık tutmaya gittiğini söyledim.
- ★ Oltasına yem takıp ırmağa attığını söyledim.
- ★ Kâzım Dede'nin oltasını çektiğinde, yemin düşmüş olduğunu söyledim.
- ★ Oltasına tekrar yem takıp ırmağa attığını söyledim.
- ★ Kâzım Dede'nin kocaman bir balık tuttuğunu söyledim.

34

**Gözden geçirme ve derse geçiş:** Çalışma sırasında öğrenciden uymasını istediğiniz çalışma kurallarını söyleyiniz. Örneğin "Bu çalışmamızda beni çok dikkatli ve sessizce dinleyeceksin. Oku, dediğimde okuyacaksın; anlat, dediğimde benim gibi anlatacaksın, tamam mı?" diyerek kurallarınızı açıklayınız. "Bu kurallara uyarсан çalışmamızın sonunda ..... kazanacaksın." diyerek öğrencinin uyması gereken kuralları ve etkili olduğunu önceden belirlediğiniz pekiştirici açıklayınız. Daha sonra öğrenciye "Hazırsan çalışmamıza başlayalım, hazır mısın?" diyerek dikkat işareti veriniz. Öğrenciden hazır olduğuna dair sözel ifade ya da jest ve mimiklerle verilecek bir yanıt aldıktan sonra öğretim sürecine başlayınız.

**Uygulama:** Öğretime başlarken öğrenciye "Bugün seninle bir öykü okuyacağız, sonra bu öyküyü anlatacağız." diyerek öğretime başlarsınız. Önce öykünün resmine bakmasını sağlarsınız. Resmi anlatınız. Ardından öykünün adını okuyunuz ve öğrenciye "Sence bu öyküde ne anlatılıyor olabilir? Ne olacak acaba?" vb. sorularla metnin konusunun ne olabileceği üzerine öğrenci ile karşılıklı konuşunuz. Öğrencinin metnin konusu ile ilgili tahminlerde bulunmasını sağlarsınız. Daha sonra öyküyü sesli olarak öğrenciye okutunuz. Ardından ikinci kez okutmaya başlarsınız. Ama bu kez bölüm bölüm okuyacağını ve okuduklarını anlatacağını söyleyiniz. Öğrenci, öykünün ilk kısmını okuduktan sonra onu durdurup "Buraya kadar ne anladın? Hadi, anlat!" diyerek öğrencinin anlatmasını isteyiniz. Eğer öğrenci okuduğu bölümü doğru bir şekilde anlatırsa "Aferin, güzel anlattın, okumaya devam et!" diyerek okumaya devam ettiriniz. Ancak öğrenci, okuduğu ilk bölümü anlatamaz ya da eksik/yanlış anlatırsa tekrar okumasını isteyiniz. Sonra siz anlatınız ve öğrencinin sizin gibi anlatmasını isteyiniz. Öğrenciden istenilen tepkiyi aldıktan sonra okumaya devam ettiriniz. Okumasını yine durdurunuz ve "Buraya kadar ne anladın? Hadi, anlat!" diyerek öğrencinin anlatmasını isteyiniz. Öğrencinin anlatmasının ardından üçüncü ve son bölümü okutmadan önce birinci ve ikinci bölümü birlikte, baştan anlatmasını isteyiniz. Daha sonra üçüncü bölümü okutup bu son okunan bölümü anlatırınız. Öğrencinin anlatma-







## Öğrenme Alanı: Okuduğunu Anlama

### Bölüm 7: Gerçek Yaşam Uygulamaları

**Hedef: 1.4.7.1.** Okul yaşamında okuma becerisini kullanır.

#### **Hedef Davranış(lar):**

**1.1.** Yer ve oda isimlerini okuyarak okulda gitmek istediği yeri bulur.

**1.2.** Ev ödevi olarak verilen okuma ödevlerini yapar.

**1.3.** Yazılı ödev yönergelerine uygun olarak verilen ödevlerini yapar.

**1.4.** Haftalık ders programına uygun olarak ders hazırlığı yapar.

**1.5.** Derse uygun olan ders kitabını seçer.

**1.6. Okulda bulunan tabelalardaki uyarılara uygun davranır.**

**Öğretim Yöntem ve Teknikleri:** Doğrudan Öğretim Yöntemi

**Öğretim Teknolojileri ve Materyalleri:** Büyük bir kartona yazılmış "Kaygan Zemin" uyarı tabelası, çeşitli tabela ve levhaların resimleri

**Ortam Düzenlemeleri:** Ortamı ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyaranlardan arındırınız. Isı ve ışık düzenlemesini yapınız. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçlarını gideriniz. Bireysel bir çalışma yaparsanız öğrencinizle bir masada, karşılıklı oturunuz. Grup çalışması ise öğrencilerinizi yarım ay şeklinde oturtunuz, ortaya siz oturunuz. Materyallerinizi önceden hazırlayınız. Kullanacağınız materyalleri önceden hazırlayınız ve kontrollerini yapınız. Okul ortamında yapacağınız uygulama için ise herhangi bir ortam düzenlemesine ihtiyaç olmayabilir. Ancak "Kaygan Zemin" tabelası gibi günün belli zamanlarında karşılaşacakları tabelalar, sizin uygulama yapacağınız sırada ortamda yoksa öğretim için bu tabelaları okul ortamında uygun olan yere koyunuz.

**Dikkati çekme:** Çeşitli uyarı tabelalarının resimlerini akıllı tahtadan göstererek "Bu ne? Bunu daha önce gördünüz mü? Nerede görmüştünüz?" gibi sorular sorarak ve bu tabelalar üzerine genel konuşarak öğrencilerin dikkatini çekiniz.

**Güdüleme:** Öğrencilere "Bugün sizinle okulumuzda bulunan uyarı tabelalarını ve bunların anlamlarını öğreneceğiz. Böylece bu tabelaları gördüğünüzde nasıl davranmanız gerektiğini öğrenmiş ve güvenliğinizi sağlamış olacaksınız. Aynı zamanda okul kurallarına da uygun davranmış olacaksınız." diyerek öğrencilerinizi hem dersin amaçlarından haberdar ediniz hem de derse güdüleyiniz.

**Gözden geçirme ve derse geçiş:** Öğrencilere çalışma sırasında uymasını istediğiniz çalışma kurallarını söyleyiniz. Örneğin "Bu çalışmamızda beni çok dikkatli ve sessizce dinleyeceksin ve parmak kaldırarak konuşacaksın, tamam mı?" diyerek kurallarınızı açıklayınız. "Bu kurallara uyarısan çalışmamızın sonunda ..... kazanacaksın." diyerek öğrencinin uyması gereken kuralları ve etkili olduğunu önceden belirlediğiniz pekiştirici açıklayınız. Daha sonra öğrenciye "Hazırsan çalışmamıza başlayalım, hazır mısın?" diyerek dikkat işareti veriniz. Öğrenciden hazır olduğuna dair sözel ifade ya da jest ve mimiklerle verilecek bir yanıt aldıktan sonra öğretim sürecine başlayınız.

**Uygulama:** "Çocuklar, çevremizde bir sürü uyarı işareti vardır. Şimdi, bu uyarı levhalarının resimlerine bakmak ister misiniz?" diyerek okul ortamında yer alan uyarı tabelalarının resimlerini öğrencilere dağıttınız ve incelemelerini isteyiniz. Öğrencilerin incelemelerinin ardından büyük "Kaygan Zemin" tabelasını elinize alarak "Çocuklar, aranızda bu tabelayı daha önce gören var mı? Hiç okulda, koridorda böyle bir tabela gördünüz mü?" diye sorunuz. Öğrencilerden cevaplar aldıktan sonra "Hadi bakalım, elinizdeki resimler arasından siz de 'Kaygan Zemin' tabelasını bulup gösterin!" diyerek öğrencilerin tabelayı ellerindeki diğer tabela ve levha resimleri arasından bulmalarını bekleyiniz. "Çocuklar, bu bir 'Kaygan Zemin' tabelasıdır. Bu tabela, yürüdüğümüz yer ıslak olduğunda konur. Bu tabela bize uyarı tabelasıdır. Dikkat et, bu yer ıslak. Kayıp düşebilirsin, anlamına gelir. Yani bu tabela, ıslak olan yerlerde kayıp düşmemizi engellemek için koyulur. Bu tabelayı yürüdüğümüz yerde görürsek yavaş ve dikkatli bir şekilde geçmemiz ya da başka bir yoldan gitmemiz gerekir. Çünkü ze-





## Öğrenme Alanı: Yazılı İfade

### Bölüm 1: Yazım Kurallarını Uygulama

**Hedef: 1.5.1.2.** Düzenli yazar.

**Hedef Davranış(lar):**

**2.1. Satır takibi yaparak yazar.**

**2.2.** Sözcükler arasında uygun boşluklar bırakarak yazar.

**2.3.** Harfler arasında uygun boşluklar bırakarak yazar.

**2.4.** Cümleler arasında uygun boşluklar bırakarak yazar.

**Öğretim Yöntem ve Teknikleri:** Doğrudan Öğretim Yöntemi

**Öğretim Araç-Gereçleri:** I. Kademe Türkçe 2 Ders Kitabından seçtiğiniz yazma amacına yönelik hazırlanmış kısa bir metin, satırları kırmızı ile belirginleştirilmiş çalışma kâğıdı ya da defter sayfası, kurşun kalem, hedef davranışın uygulanmasına yönelik çekilmiş olan video örneği, güzel yazılmış bir sayfa yazı örneği. I. Kademe Türkçe 2 Ders Kitabındaki okuma parçalarına ait "Bakarak Yazıyorum" bölümlerini de kullanabilirsiniz.

**Öğretime Hazırlık:**

**Ortam Düzenlemeleri:** Ortamı ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyaranlardan arındırınız. Işı ve ışık düzenlemesini yapınız. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçlarını gideriniz. Öğrencinizle bir masada/sırada yan yana oturunuz. Materyallerinizi önceden hazırlayınız.

**Dikkati Çekme:** Öğrencilerin dikkatini çekmek için "Bugün seninle birlikte yazma çalışması yapacağız. Burada bir metnin var. Sen, bu metni bakarak yazacaksın." diyerek öğrencinin dikkatini metne çekiniz. Ayrıca metni öğrenciye bir kez okutunuz.

**Güdüleme:** Ardından öğrenciye güzel yazı örneklerini göstererek "Bak, bunlar ne güzel yazılmış, çok güzel değil mi? Peki, bu yazılar neden güzel biliyor musun? Çünkü bak, bu çizgilerin arasına yazılmış, yazılar hiç çizgilerin dışına taşmamış, satırın sonuna geldiğinde hemen altındaki satıra yazılmaya devam edilmiş. Sen de böy-

le güzel yazılar yazmak ister misin? Böyle güzel yazabilmen için önce satır takibi yaparak yazmayı öğrenmen gerekiyor. İşte böyle satır takibi yaparak yazmayı öğrenirsen, yazıların eskisinden çok daha güzel olur. Herkes senin yazını daha rahat bir şekilde okuyabilir, herkes senin yazını çok beğenir." diyerek öğrencinizi çalışma amacından haberdar ediniz ve çalışmaya güdüleyiniz.

**Gözden Geçirme ve Derse Geçiş:** Çalışma sırasında öğrenciden uymasını istediğiniz kuralları söyleyiniz. Örneğin "Beni sessizce dinleyeceksin. Yaz, dediğimde yazacaksın, yazarken satır takibini iyi yapacaksın, tamam mı?" diyerek kurallarınızı açıklayabilirsiniz. "Bu kurallara uyar-san çalışmamızın sonunda ..... kazanacaksın." diyerek öğrencinin uyması gereken kuralları ve etkili olduğunu önceden belirlediğiniz pekiştireci açıklayınız. Daha sonra öğrenciye "Satır takibi yaparak yazmayı öğrenirken bak, bunlarla çalışacağız." diyerek öğretim sırasında kullanacağı materyallerinizi tanıttınız. Daha sonra öğrenciye "Hazırsan çalışmamıza başlayalım, hazır mısın?" diyerek dikkat işareti veriniz ve öğrenciden sözel ifade ya da jest ve mimiklerle verilecek bir yanıtı bekleyiniz. Öğrenci hazır olduğunu söyler ya da bu anlamda başını sallarsa ona, "Aferin, çok güzel! Hazırsın, o zaman çalışmamıza başlayalım." diyerek öğretim sürecine başlayınız.

### ÖĞRETMENİN GÖRÜŞLERİ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....



Anı/Okuyorum, Anlıyorum, Yazıyorum ve Sözcük Dağarcığımı Geliştiriyorum

**Bakarak Yazıyorum**

**Aynı Hediye**

Doğum günümüdü. Çok heyecanlıydım. Arkadaşlarım geldi. Arkadaşlarım bana hediyeler almışlardı. Hediyeleri açtım. Hediyeleri gördüğümde çok şaşındım. Üç arkadaşım da bana aynı kitabı almıştı. Hepimiz çok güldük.

**Boş bırakılan yere, okuduğun metni bakarak yaz!**

.....

.....

.....

.....

**Nasıl Yazdım?**

Harfler arasında uygun boşluklar bıraktım.

Cümleler arasında uygun boşluklar bıraktım.

47

Anı/Okuyorum, Anlıyorum, Yazıyorum ve Sözcük Dağarcığımı Geliştiriyorum

**Bakarak Yazıyorum**

**Çocuk Parkı**

Ömer'in kuzeni, Ayşe köyden gelmişti. Ömer, Ayşe'yi çocuk parkına götürdü. Ayşe ilk defa çocuk parkına gitmişti. Onlar önce salıncığa bindiler. Sonra kaydırdan kaydılar. Birlikte top oynadılar. Çok eğlenceli bir gün geçirdiler. Ayşe çocuk parkını hiç unutmadı. Köye dönünce, çocuk parkını arkadaşlarına anlattı.

**Boş bırakılan yere, okuduğun metni bakarak yaz!**

.....

.....

.....

.....

**Nasıl Yazdım?**

Harfler arasında uygun boşluklar bıraktım.

Cümleler arasında uygun boşluklar bıraktım.

55

**Uygulama:**

**Model Olma:** Daha sonra yazılacak metni ve satır çizgileri kırmızı ile belirginleştirilmiş çalışma kâğıdını, defter ya da ders kitabı sayfasını öğrenciye göstererek "Bak, ben şimdi iki çizgi arasına taşırmadan, satır takibi yaparak dikkatli bir şekilde aynı videodaki gibi bu metni buraya yazacağım." diye açıklama yapınız. Daha sonra metni yazmaya başlayınız. Yazarken öğrenciye "Bak, bu iki çizgi arasına yazıyorum, gördün mü? Güzel oluyor, değil mi? Harfleri, bu çizgilerin içine yazıyorum. Evet, şimdi satırın sonuna geldim, hemen bir alt satıra geçiyorum. Satır takibi yapıyorum." şeklinde gerekli betimlemeleri yaparak öğrenciye nasıl yazması gerektiğine model olunuz. Öğrencinin sizi izlediğinden ve anladığından emin olana kadar model olmaya devam ediniz.

**Rehberli Uygulama:** Öğrenciden metne bakmasını ve satır takibi yaparak yazmasını isteyiniz. Öğrenci yazarken gerekli ise "İşte böyle. Hadi, bakalım! Evet, bu kırmızı çizgilerin içine yazmalısın. Evet, şimdi satırın sonuna geldin, ne yapman gerekiyor? Hadi, bakalım! Bir sonraki satıra geç." gibi sözel ipuçları kullanınız. Öğrenci satır atlamadan bir sonraki satıra uygun şekilde yazarsa "Aferin, ne yapman gerektiğini öğrenmişsin! Hemen bir alt satıra geçerek yazmaya devam ettin, çok güzel satır takibi yaptın." vb. sözlerle öğrencinin uygun yazma davranışlarını betimleyerek pekiştiriniz. Eğer öğrenci satır takibi yaparak yazamazsa tekrar model olunuz.

**Bağımsız Uygulama:** Bu aşamada, öğrenciye herhangi bir ipucu vermeden sadece "Yaz!" yönergelerini veriniz ve öğrencinin yazmasını izleyiniz. Öğrenci satır takibi yaparak yazıncaya kadar öğretimi aynı şekilde sürdürünüz.

**!** Bu öğretim süreci "2.1. Satır takibi yaparak yazar." hedef davranışının öğretimine yöneliktir. Diğer hedef davranışları da aynı biçimde öğretilirsiniz.

**Genelleme-İzleme:** Öğrencinizin satır takibi yaparak yazma becerisini kazanması zaman alabilir. Bu nedenle çalışmalarınızı, öğrenci beceride bağımsızlaşmaya kadar sürdürünüz.







## Öğrenme Alanı: Yazılı İfade

### Bölüm 2: Dikte Yoluyla Yazma

**Hedef: 1.5.2.1.** Metin yazdırılırken söylenen sözcükleri doğru olarak yazar.

#### Hedef Davranış(lar):

**1.1.** Hecelenerek söylenen sözcükleri doğru olarak yazar.

**1.2.** Söylenen sözcükleri doğru olarak yazar.

**Öğretim Yöntem ve Teknikleri:** Kapat-Kopyala-Karşılaştır Stratejisi

**Öğretim Araç-Gereçleri:** I. Kademe Türkçe 2 Ders Kitabı Okuma Parçaları (Öyküler, Anılar, Sıralama Metinleri, Tanımsal Metinler)

#### Öğretime Hazırlık:

**Ortam Düzenlemeleri:** Ortamı ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyarılardan arındırınız. Isı ve ışık düzenlemesini yapınız. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçlarını gideriniz. Bireysel bir çalışma yapacaksanız öğrencinizle bir masada, karşılıklı oturunuz. Grup çalışması ise öğrencilerinizi yarım ay şeklinde oturtunuz, ortaya siz oturunuz. Materyallerinizi önceden hazırlayınız.

**Dikkati Çekme:** Öğrencilerin dikkatini çekmek için “Bugün yazma çalışması yapacağız. Burada bir metin var. Ben söyleyeceğim, sen de bu metni defterine yazacaksın.” diyerek öğrencinin dikkatini metne çekiniz.

**Güdüleme:** Öğrenciye doğru yazılmış bir metni göstererek “Bu metni birlikte okuyalım.” diyerek ilk iki cümlesini okuyup sonra öğrenciye okutunuz. “Bak, bu metin doğru yazılmış, sen de böyle doğru yazmak ister misin?” diyerek örnek üzerinden öğrenciyi çalışmaya karşı güdüleyiniz.

**Gözden Geçirme ve Derse Geçiş:** Çalışma sırasında öğrenciden uymasını istediğiniz kuralları söyleyiniz. Örneğin “Beni sessizce dinleyecek, benim söylediklerime dikkatini vereceksin. Yaz, dediğimde yazacaksın, tamam mı?” diyerek kurallarınızı açıklayabilirsiniz. “Bu kurallara uyar-san çalışmamızın sonunda ..... kazanacaksın.” diyerek öğrencinin uyması gereken kuralları ve etkili olduğunu önceden belirlediğiniz pekiştire-



**Kaybolan Kedim**

Çok küçüktüm. Evde yavru bir kedi besliyorduk. Kedimi çok severdim. Bir gün evde kedimi bulamadım. Aradım ama hiçbir yerde yoktu. Kedinin kaybolduğunu anneme ve ablama söyledim. Birlikte de aradık ama yine bulamadık. Tam iki saat sonra kediak çamaşır makinesinin içinden çıktı. Hâlimiz çok gülmüştük.

60



**Körebe Oyunu**

Körebe eğlenceli bir çocuk oyunudur. Körebe oynamak için en az üç ya da dört çocuk olmalıdır. Önce çocuklardan biri ebe seçilir. Ebe'nin gözleri kapatılır. Sonra ebe ortada durur. Diğer çocuklar ebe'nin etrafında konuşarak dönerler. Ebe bu konuşmaları dinler ve çocukları yakalamaya çalışır. Ebe bir çocuk yakalayınca, ebe olmaktan kurtulur. Yakaladığı çocuk ebe olur.

96





## Öğrenme Alanı: Yazılı İfade

### Bölüm 3: Cümle Oluşturma ve Cümle Tamamlama

**Hedef: 1.5.3.1.** Kurallı ve anlamlı cümleler oluşturur.

#### Hedef Davranış(lar):

**1.1.** Verilen sözcüklerden kurallı ve anlamlı cümle oluşturur.

**1.2.** Cümleleri kurallı ve anlamlı cümleler olacak şekilde düzeltir.

**Öğretim Yöntem ve Teknikleri:** Doğrudan Öğretim Yöntemi

**Öğretim Araç-Gereçleri:** I. Kademe Türkçe 1 Ders Kitabı "Kurallı ve Anlamlı Cümleler Oluşturuyorum" etkinlik sayfaları

#### Öğretime Hazırlık:

**Ortam Düzenlemeleri:** Ortamı ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyarılardan arındırınız. Isı ve ışık düzenlemesini yapınız. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçlarını gideriniz. Bireysel bir çalışma yapacaksanız öğrencinizle bir masada, karşılıklı oturunuz. Grup çalışması ise öğrencilerinizi yarım ay şeklinde oturtunuz, ortaya siz oturunuz. Kullanacağınız materyalleri önceden hazırlayınız ve kontrollerini önceden yapınız. Tüm öğrencilerin kitaplarının hazır olduğunu kontrol ediniz.

**Dikkati Çekme:** Öğrenci kitaplarındaki ilk örneğin resmini gösteriniz. "Bakın, burada ne varmış?" şeklinde çocukların dikkatini kitapta ilgili sayfaya çekiniz. Daha sonra "Acaba biz resimlerle, bu dağınık sözcüklerle neler yapacağız?" şeklinde sorarak meraklanmalarını sağlayınız.

**Güdüleme:** Öğrencilere "Bugün hep birlikte bu sayfadaki resimler hakkında konuşup daha sonra bu karışık sözcüklerden kurallı ve anlamlı cümleler oluşturacağız. Eğer siz, böyle karışık duran bu sözcükleri bir araya getirerek cümle oluşturmayı iyi öğrenirseniz, daha güzel cümleler kurabileceksiniz." diyerek öğrencileri güdüleyiniz. Öğrencilere söz dizimine uygun olmayan birkaç cümle okuyunuz. "Bir şey anladınız mı?" diyerek öğrencilere sorunuz. Daha sonra söylediğiniz cümleleri söz dizimine uygun olarak söyleyiniz. "Şimdi anladınız mı?" diye sorunuz. Öğrencilerinize "Kimler bu karışık sözcükleri sıraya dizmek, bu sözcüklerden güzel bir cümle yapmak ister?" diye sorunuz ve öğrencilerinizi çalışmaya karşı güdüleyiniz.

Aşağıda karışık olarak verilen sözcüklerden cümle oluştur. Boş bırakılan yere cümleği yaz.

yuva karıncalar yapmış

şapkası adamın uçmuş

88


Aşağıda karışık olarak verilen sözcüklerden cümle oluştur. Boş bırakılan yere cümleği yaz.

köpek minik oynuyordu


dere tutuyor socuklar balık

89

Aşağıda karışık olarak verilen sözcüklerden cümle oluşturun. Boş bırakılan yere cümle yaz.



uykusuna	kış	ayı	yatmış
----------	-----	-----	--------


  


kar	topu	oynuyor	çocuklar
-----	------	---------	----------

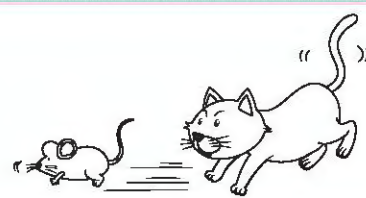
90

**Kurallı ve Anlamlı Cümleler Oluşturuyorum**

Aşağıda karışık olarak verilen sözcüklerden cümle oluşturun. Boş bırakılan yere cümle yaz.



severdi	Atatürk	çok	çocukları
---------	---------	-----	-----------

fareyi	kovalıyor	keci
--------	-----------	------

91

**Gözden Geçirme ve Derse Geçiş:** Çalışma sırasında öğrencilerden uymalarını istediğiniz çalışma kurallarını söyleyiniz. Örneğin “Bu çalışmamızda beni çok dikkatli ve sessizce dinleyeceksiniz. Bekle, dediğimde bekleyeceksiniz; söyle, dediğimde söyleyeceksiniz; yaz, dediğimde yazacaksınız, tamam mı?” diyerek çalışma kurallarınızı açıklayınız. “Bu kurallara uyarasan çalışmamızın sonunda ..... kazanacaksın.” diyerek öğrencilerin uyması gereken kuralları ve etkili olduğunu önceden belirlediğiniz pekiştirici açıklayınız. Daha sonra öğrencilere “Hazırsanız çalışmamıza başlayalım, hazır mısınız?” diyerek dikkat işareti veriniz. Öğrencilerden hazır olduklarına dair sözel ifade ya da jest ve mimiklerle verilecek bir yanıt aldıktan sonra öğretim sürecine başlayınız.

**Uygulama:** Öncelikle tüm öğrencilerin kitaplarında uygulama yapacağınız sayfanın açık olduğundan emin olunuz. Daha sonra ilgili sayfadaki ilk örneğin resmini gösteriniz ve “Evet, çocuklar bu ne?” şeklinde öğrencilerden ilk örnekteki karınca ve yuva resimlerini söylemelerini isteyiniz. Daha sonra “Evet çocuklar. Bakın! Bu bir karınca resmi ve bu da karıncanın yuvası. Bakın! Bu resmin üzerinde yazılı bir sürü sözcük var. Bakalım bunlar neler? Okuyorum, burada ‘yuva-karınca-yapıyor’ yazıyor. Bu sözcükleri düzenleyerek kurallı ve anlamlı bir cümle hâline getireceğim. Çok dikkatli bir şekilde beni izleyin.” şeklinde öğrencilerin dikkatlerini çekiniz.

Daha sonra “Evet, çocuklar resimde bir karınca vardı. O zaman önce ben tahtaya karınca yazıyorum.” diyerek yazınız. “Acaba bu karınca ne yapıyor? Kim söylemek ister?” diye sorunuz ve kendiniz cevaplayınız. “Evet, ben resimden anladım. ‘Yuva yapıyor.’ değil mi? Peki, burada yazan sözcüklerimiz nelerdi? Evet, bir daha okuyayım ‘yuva-karınca-yapıyor’ sözcükleri vardı. ‘karınca’ yazdık, ‘yapıyor’ ve ‘yuva’ kaldı. Şimdi önce yuva yazacağız, sonra yapıyor yazacağız,” diyerek karıncanın yanına “yuva” ve “yapıyor” sözcüklerini yazınız. “Bu sözcükler karışık sırada verilmişti, ben de resimden yararlanarak resimde ne olduğunu söyledim. Cümlem neydi? Evet, cümlem ‘Karınca yuva yapıyor.’ cümlesiydi. Şimdi ‘Karınca yuva yaptı.’ cümlesindeki ilk



sözcüğümüz neymiş, evet, 'karınca'. O zaman resmin altındaki boşluğa ilk olarak 'karınca' yazdım. Sırada ise 'yapıyor, bir de yuva' sözcükleri kaldı. Şimdi bu karışık olan sözcüklerden karıncayı yazdım, bu sözcüğün üzerine bir çarpı işaret koyalım, bu sözcüğü kullandık cümlemizde. Peki, karınca ne yapıyordu? Evet, yuva yapıyordu, değil mi? O zaman yuvayı da yazdım. Cümlem ne oldu? Okuyorum, 'karınca yuva' oldu. Yuva sözcüğünün de üzerini çiziyorum. Geriye hangi sözcük kaldı? Evet, yapıyor kaldı, onu da yazdım. Bakalım, cümlemiz ne oldu? Karınca yuva yaptı. Evet, ben bu karışık sözcükleri sıraya dizdim, bu sözcüklerden anlamlı bir cümle yaptım." diyerek sürece model olunuz.

Öğrencilerin de aynı şekilde, kendi kitaplarından ilk örneğe bakmalarını ve karışık sözcüklere bakarak anlamlı ve kurallı cümle oluşturmalarını isteyiniz. Öğrencilerin cümleyi doğru oluşturup oluşturamadıklarını kontrol ediniz. Aynı şekilde kitaptaki farklı iki-üç örnek cümle ile model olmayı sürdürünüz.

En az üç farklı cümle örneği ile model olduktan sonra farklı bir cümle ile öğrenciye "Evet, şimdi sıra sende. Sende benim yaptığım gibi karışık olarak verilen bu sözcükleri sıraya diz ve bu sözcüklerden güzel bir cümle yap ve altındaki boşluğa yaz!" şeklinde yönerge veriniz. Bu aşamada öğrenci performanslarını bireysel olarak takip ediniz. Öğrencilere gerekli durumlarda rehberlik ediniz. Düzeltici ve onaylayıcı dönütlere yer veriniz.

Bağımsız uygulama aşamasında öğrencilere çalışma kitabından yeni örnekler veriniz. Öğrencilere "Evet, şimdi yine sıra sende. Sende benim yaptığım gibi karışık olarak verilen bu sözcükleri sıraya diz ve bu sözcüklerden güzel bir cümle yap ve altındaki boşluğa yaz!" yönergesini veriniz. Eğer doğru yaparsa "Aferin sana, bu sözcükleri çok güzel ve doğru bir şekilde güzel bir cümle hâline getirdin." şeklinde pekiştiriniz. Eğer yanlış yaparsa tepki vermeden öğrenciye tekrar model olunuz.

! Bu öğretim süreci "1.1. Verilen sözcüklerden kurallı ve anlamlı cümle oluşturur." hedef davranışa yönelik olarak hazırlanmıştır.

**Genelleme-İzleme:** Öğrencilerin kazandıkları beceriyi genelleyebilmeleri için haftada iki gün "Bulmaca Çözüyorum" başlığı altına karışık sözcükler vererek cümle oluşturmalarını sağlayınız. En hızlı doğru cümle oluşturana bir yıldız veriniz. En fazla yıldız alana yaka kartı takınız.

#### **Ölçme ve Değerlendirme:**

• Öğretim öncesi ve öğretim sonunda oluşturacağınız Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı ile değerlendirme yapınız. Her öğrenciyi bire bir değerlendiriniz. Değerlendirme sürecinde karışık olarak verilen sözcüklerden cümle oluşturmalarını isteyiniz.

• Öğrenciye karışık olarak sıralanmış sözcükleri veriniz ve "karışık olarak verilen bu sözcükleri sıraya diz ve bu sözcüklerden güzel bir cümle yap ve altındaki boşluğa yaz!" yönergesini veriniz.

• Öğrenci doğru tepki verirse hiçbir tepki vermeden kayıt çizelgesinin evet/hayır sütununa (+) işareti koyunuz ve diğer cümleler ile değerlendirmeye geçiniz.

• Öğrenci yanlış tepki verirse yine hiçbir tepki vermeden kayıt çizelgesinin evet/hayır sütununa (-) işareti koyunuz.

• Öğrenci tepkisiz kalır veya tereddüt ederse yönergeyi tekrarlayınız. Öğrenci yine tepkisiz kalırsa kayıt çizelgesinin evet/hayır sütununa (-) işaretini koyunuz.

• Öğrenci dört setten üçünü doğru yaparsa ölçütü karşılamış demektir. Diğer hedef davranışın öğretimine geçiniz. Ölçütü karşılamazsa öğretime devam ediniz.

• Değerlendirmeyi de tamamladıktan sonra "Evet, çalışmamız bitti. Çok güzel bir şekilde çalıştın; sessizce bekle; yaz, dediğimde yazdın, aferin sana!" diyerek öğrencinin uyduğu kuralları söyleyiniz ve öğrenciye ödülünü vererek pekiştiriniz.

**Aileye Yönelik Öneriler:** Yaptığınız bu cümle oluşturma çalışması ile ilgili aileyi bilgilendiriniz ve tekrarlar yapmasına yönelik aileye çalışma kâğıtları veriniz.

#### **Açıklamalar/Dikkat Edilecek Hususlar:**

Bu çalışmalar sırasında öncelikle çocukların







Resimlere bak. Resimde ne oluyor? Yaz.

94

**Uygulama:**

**Model Olma:** Öğrenciye “Şimdi sana bir resim göstereceğim.” diyerek dişini fırçalayan çocuk resmini gösteriniz. Resim hakkında öğrenciye “Bu kim? Ne yapıyor? Elinde ne var?” gibi sorular sorunuz ve öğrencinin cevaplarını genişletin. Öğrencinin söylediklerini özetleyerek bir cümle (Ör. Çocuk dişlerini fırçalıyor.) söyleyiniz. “Şimdi bunu resmin altına yazıyorum.” deyiniz. İlk sözcüğü yazınız, sonra öğrenciye bakarak “Buraya çocuk yazdım. Çocuk ne yapıyordu?” diye sorunuz. “Dişini fırçalıyor.” cevabını alınca ona “O zaman ‘çocuk’ yazdım. Şimdi de ‘dişini’ yazacağım.” diyerek yazınız. Arkasından öğrenciye “Çocuk dişini ne yapıyordu.” şeklinde sorunuz. “Fırçalıyor.” cevabını pekiştiriniz. Öğrenciye “Şimdiye kadar ‘çocuk dişini’ yazdım.” diyerek yazdıklarınızı okuyunuz. Öğrenciye “O zaman şimdi ‘fırçalıyor’ sözcüğünü yazacağım.” diyerek yazınız. Sonra yazdığınızı öğrenciye okutunuz. “Bu cümle, bu resmi anlatıyor.” diyerek diğer üç resim için de aynı uygulamayı yapınız. Üçüncü resimden itibaren resim hakkında konuştuğunuz ve yazılacak cümleyi belirledikten sonra öğrencinin yazmasını isteyiniz. Eylem ya da bir olay içeren üç ya da dört resim ile cümle oluşturup yazma çalışmasına model olunuz.

**Rehberli Uygulamalar:** Bu aşamada ders kitabındaki sonraki resimlerle çalışınız. Öğrencinize “Şimdi sen de bu resme bak. Bu resimde anlatılanla ilgili bir cümle yaz. Bu resimde ne oluyor, yaz.” yönergesini veriniz. Gerekli durumlarda düzeltici ve onaylayıcı dönütler veriniz ve öğrenciye rehberlik ediniz. Öğrenci ne yazacağını bilemez, cümleyi oluşturamazsa yine ilgili resim ile ilgili sorular sorarak öğrenciyi yönlendiriniz. En az dört cümle ile uygulama yaptırınız.

**Bağımsız Uygulamalar:** Bu aşamada ders kitabındaki sonraki resimlerle çalışınız. Öğrencinize “Şimdi sen de bu resme bak. Bu resimde anlatılanla ilgili bir cümle yaz. Bu resimde ne oluyor, yaz.” yönergesini veriniz. Öğrencinin bağımsız çalışmasını isteyiniz.

Cümle Yazıyorum

Resimlere bak. Resimde ne oluyor? Yaz.

95



Resimlere bak. Resimde ne oluyor? Yaz.

96

Cümle Yazıyorum

Resimlere bak. Resimde ne oluyor? Yaz.

97

! Bu öğretim süreci “1.1. Eylem ya da bir olay içeren resimli kart verildiğinde, olayı ya da eylemi anlatan basit kurallı cümle yazar.” hedef davranışa yöneliktir. Bu bölümdeki diğer hedef davranışların öğretimi de benzer şekilde yapılmalıdır.

**Genelleme-İzleme:** Öğrencilerin kazandıkları beceriyi genelledebilmeleri için okulda günlük rutin içinde öğrencinin yaptığı resimler/etkinlikler/eylemler hakkında konuşarak aynı uygulamayı yapınız. Öğrenciniz resim yapamıyorsa ailesinden fotoğraflarını isteyerek bir fotoğraf albümü yapınız. Fotoğrafları hakkında konuşarak uygun cümleler yazmasını isteyiniz. Ayrıca çeşitli resimli kartlar hazırlayarak çalışmalarını genişletiniz.

#### Ölçme ve Değerlendirme:

Öğretim öncesi ve öğretim sonunda kontrol listesi (EK 5) kullanınız.

- Önce öğrenciye “Şimdi sana bir resim göstereceğim. Bu resme bak, resimde ne oluyor, yaz.” yönergesini veriniz. Öğrencinin yazdığı cümleleri kontrol listesine geçiriniz. Öğrenci, resimdeki eylemi anlatan doğru bir cümle yazarsa hiçbir tepki vermeden kontrol listenizin evet sütununa (+) işareti koyunuz ve diğer resim ile değerlendirmeye geçiniz. Öğrenci yanlış cümle yazarsa hiçbir tepki vermeden kontrol listenizin hayır sütununa (+) işareti koyunuz.

- Öğrenci yazmadan beklerse resmi tekrar gösteriniz ve yönergeyi tekrarlayınız. Öğrenci yine tepkisiz kalırsa kontrol listenizin hayır sütununa (+) işaretini koyunuz.

- Değerlendirme tamamlandıktan sonra “Evet, çalışmamız bitti, bugün seninle cümle yazma çalışması yaptık.” diyerek hedef davranışı özetleyiniz ve çalışmayı bitiriniz. Daha sonra “Çok dikkatli ve sessizce beni dinledin; bak, dediğimde baktın, sorularıma cevap verdin; yaz, dediğimde yazdın, aferin sana!” diyerek öğrencinin uyduğu kuralları söyleyiniz ve öğrenciye ödülünü vererek pekiştiriniz.

**Aileye Yönelik Öneriler:** Aileye öğrencinin performansı ile ilgili sürekli bilgi veriniz. Ayrıca çeşitli eylem ya da bir olay içeren resimlerin ol-



## Öğrenme Alanı: Dinlediğini Anlama

### Bölüm 2: Betimlenen Resimleri Gösterme

**Hedef: 1.6.2.1.** Betimlenen nesne, eylem ve olay resmini gösterir.

#### Hedef Davranışlar:

1.1. Betimlenen nesne resmini gösterir.

1.2. Betimlenen eylem resmini gösterir.

1.3. Betimlenen olay resmini gösterir.

**Öğretim Yöntem ve Teknikleri:** Planlı Söyleşi

**Öğretim Araç-Gereçleri:** a) Vazo, bebek, elma resimleri, b) Kelebek, düdük, mendil resimleri, c) Muz, kuzu, beşik resimleri, d) Makarna, top, kalem resimleri. I. Kademe Türkçe 2 Ders Kitabı "Dinliyorum, Anlıyorum ve Anlatıyorum" etkinlik sayfalarındaki "Doğru Resmi Buluyorum" etkinlikleri

#### Öğretime Hazırlık:

**Ortam Düzenlemeleri:** Ortamı ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyaranlardan arındırınız. Isı ve ışık düzenlemesini yapınız. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçlarını gideriniz. Bireysel bir çalışma yapacaksanız öğrencinizle bir masada, karşılıklı oturunuz. Grup çalışması ise öğrencilerinizi yarım ay şeklinde oturtunuz, ortaya siz oturunuz. Materyallerinizi önceden hazırlayınız.

**Dikkati Çekme:** Öğrencinin dikkatini çekmek için nesne/eylem/olay resmini gösterip ilgisini çekiniz. Resimleri incelemesine izin veriniz.

**Güdüleme:** Öğrenciye "Bugün seninle dinlediğini anlama çalışması yapacağız. Sen, bu çalışmanın sonunda sana anlattığım eşyaların, hayvanların, yiyeceklerin resimlerini göstermeyi öğreneceksin./İnsanların, hayvanların yaptıkları şeylerin resimlerini göstermeyi öğreneceksin./ Olayların resimlerini göstermeyi öğreneceksin. Böylece dinlediklerini anlayabileceksin." deyin ve çalışmaya karşı güdüleyiniz.

**Gözden Geçirme ve Derse Geçiş:** Çalışma sırasında öğrenciden uymasını istediğiniz dinleme kurallarını söyleyiniz. Örneğin "Beni sessizce dinleyecek, ben konuşurken bana bakacak, be-

nim söylediklerime dikkatini vereceksin, tamam mı?" diyerek kurallarınızı açıklayabilirsiniz. "Bu kurallara uyarasan çalışmamızın sonunda ..... kazanacaksın." diyerek öğrencinin uyması gereken kuralları ve etkili olduğunu önceden belirlediğiniz pekiştireci açıklayınız. Daha sonra öğrenciye "Dinlediğimizi anlamayı öğrenirken bu resimlerle çalışacağız." diyerek öğretim sırasında kullanılacak nesne/eylem/olay kartlarını öğrenciye tanıtınız. Öğrencinin kartları incelemesine izin veriniz. Kartların tanıtımı bittikten sonra öğrenciye "Hazırsan çalışmamıza başlayalım, hazır mısın?" diyerek dikkat işareti veriniz ve öğrenciden sözel ifade ya da jest ve mimiklerle verilecek bir yanıtı bekleyiniz. Öğrenci, hazır olduğunu söyler ya da bu anlamda başını sallarsa ona "Aferin, çok güzel, hazırsın!" O zaman çalışmamıza başlayalım." diyerek öğretim sürecine başlayınız.

**Dikkat!** Bu öğretim süreci, planlı söyleşinin basamaklarına göre yazılmıştır.



### Doğru Resmi Buluyorum



Öğretmenini dikkatle dinle!

Çok yavaş yürüyen bir hayvandır. Sirtında evini taşır. Bu ev çok sert kabukludur. Uykusu gelince başını bu kabuğun içine çekerek uyur.

Öğretmeninin anlattığı hayvanı bul ve işaretle!



38



**Doğru Resmi Buluyorum**

Öğretmenini dikkatle dinle!

Ahmet'e annesi yeni bir uçurtma aldı. Ahmet yeni uçurtmasını çok sevdi. Her gün yeni uçurtmasını bahçede uçurdu. Ahmet'in uçurtması mavi renkte. Üzerinde kırmızı çizgileri var. Kuyruğu da yeşil.

Öğretmeninin anlattığı uçurtmayı bul ve işaretle!



42

**Doğru Resmi Buluyorum**

Öğretmenini dikkatle dinle!

Kar yağdığında yapılır. Önce karlardan iki tane kocaman kar topu yapılır. Bu kar topları üst üste konur. Sonra ona havuçtan bir burun ve taşlardan gözler yapılır. Sizce bu hangi eylemdir?

Öğretmeninin anlattığı eylemi bul ve işaretle!



74

**Doğru Resmi Buluyorum**

Öğretmenini dikkatle dinle!

Denizde yapılır. Önce bir kol atılır, daha sonra diğer kol atılır. Ayaklar da çırpılır. Böylece denizde ilerlenir. Sizce bu hangi eylemdir?

Öğretmeninin anlattığı eylemi bul ve işaretle!



70

**Uygulama:** Öğrencinin önüne üç tane resmi (vazo, bebek, elma resimleri) koyunuz. Önce öğrenciye "Şimdi önüne üç tane resim koydum. Ben, bu resimlerden birini anlatacağım. Beni dikkatlice dinlemeni istiyorum." diyerek açıklama yapınız. Resimlerden birini alınız. (Önceden bir başlangıç noktası olarak bir tema ya da fikir seçmelisiniz.) Örneğin vazoyu tanıttınız. Öğrenciye "Daha önce böyle bir şey gördün mü? Sizin evde böyle bir şey var mı? Bu ne işe yarar? Neden yapılmıştır?" gibi sorularla resimdeki nesne (vazo) hakkında konuşunuz (Öğrenciyi ya tartışmanın içine sokmalısınız ya da öğrenciye ilgili geçmiş bilgileri sağlamalısınız.). Ardından "Bak, bu cam, nereden anlıyoruz? Arkasından baktığımızda önünü görebiliyoruz. Yere atarsak kırılır. Bu, camın özellikleridir." deyiniz. (Gerektiğinde beceri ya da kavramlar için doğrudan öğretim sağlayınız.) Öğrencinin verdiği cevaplara göre örneğin "Ne işe yarar?" sorusuna "Çiçek koyarız." şeklinde verilen öğrenci cevabını "Evet, içine önce su, sonra çiçek koyarız." diyerek genişletiniz. (Öğrencinin dil ve anlatımlarını/ifadelerini geniş-

letmeye teşvik ediniz.) Daha sonra “Hadi, bana çiçek konan eşyayı göster!” yönergesini vererek öğrenciden resimler arasından anlatılan nesneyi (vazo) göstermesini isteyiniz. (Öğrencinin resimleri kullanması konusunda destekleyiniz.)

Öğretim boyunca bu şekilde planlı söyleşinin prensiplerine uygun olarak birden fazla doğru cevabın olabileceği, görüş alışverişinin olduğu etkileşimli bir ortamda, genişletmelerin yapıldığı, kuralları olan ancak konuşmayı teşvik eden bir atmosfer sağlayınız. Tüm öğrencilerin konuşmaya katılacağı bir düzenleme yaparak üç resim hakkında da konuşunuz. Daha sonra öğrencinin önüne aynı resimleri, farklı sırada koyarak bir tanesini betimleyiniz ve “Sana anlattığım nesnenin resmini göster!” deyiniz. Örneğin “İçine önce su, sonra çiçek koyduğumuz, camdan yapılan, genellikle evlerimizde masanın üzerinde duran nesneyi ya da resmi göster!” deyiniz. Eğer öğrenci doğru resmi gösterirse öğrencinin doğru tepkisini betimleyerek “Aferin, çok güzel! Sana anlattıklarına uygun resmi gösterdin, anlattığım eşya vazo.” diyerek öğrenciyi pekiştiriniz. Öğrenci yanlış resmi gösterir ya da tepki vermez, kararsız kalırsa vazo resmini alarak aynı şekilde öğretimi tekrar ediniz. Öğrenci birinci resim setinde (vazo, bebek, elma resimleri) doğru tepki verinceye kadar öğretimi tekrar ediniz. Öğrenciden birinci resim seti ile ilgili doğru tepki alınca diğer üç resim seti ile aynı şekilde öğretime devam ediniz.

Dört öğretim seti ile de çalıştıktan ve öğrenciden doğru tepki aldıktan sonra değerlendirmeye geçiniz.

! Bu öğretim süreci “1.1. Betimlenen nesne resmini gösterir.” hedef davranışının öğretime yöneliktir. Diğer hedef davranışların öğretimi de benzer şekilde yapılmalıdır.

**Genelleme-İzleme:** Öğrencinizin kazandığı betimlenen nesne resmini gösterme becerisini sürdürülebilmesi için sınıfta sıklıkla etkinlikler yapınız. Sınıf eşyalarını, öğrencilerin eşyalarını, bilgisayarından açacağınız bazı nesne resimlerini betimleyerek ne olduklarını bulmalarını isteyiniz. Bu çalışma ile öğrencilerin dinlediklerini anlama becerilerini güçlendiriniz.

### Ölçme ve Değerlendirme:

• Örnek olarak verilen Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracını temel alarak kendi geliştireceğiniz Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı ile değerlendirme yapınız. Her öğrenciyi bire bir değerlendiriniz.

• Değerlendirme materyalleri olarak dört değerlendirme resim seti hazırlayınız. Örneğin bu dört sette; a) tabak, televizyon, maymun resimleri, b) sepet, araba, bardak resimleri, c) kedi, halı, süpürge, d) ekmek, pijama, kitap resimleri olabilir.

• Öğrenciye değerlendirme materyallerinden birinci settaki resimleri (tabak, televizyon, maymun resimleri) göstererek “Bak, yine ben bu resimlerden biri hakkında konuşacağım, sen beni dikkatlice dinleyeceksin ve hangi resim hakkında konuşuyorsam bana göstereceksin, tamam mı?” diyerek değerlendirme sürecinde öğrenciden beklenen davranışı söyleyiniz ve değerlendirme sürecine başlayınız.

• “Şimdi sana bazı resimler göstereceğim. Dikkatli bak!” diyerek öğrenciye resimleri gösteriniz. “Şimdi beni dinle!” diyerek resimlerden birini betimleyiniz. “Bana anlattığım resmi göster!” yönergesini veriniz. Birkaç saniye bekledikten sonra öğrenci doğru tepki verirse siz hiçbir tepki vermeden kayıt çizelgesinin evet sütununa (+) işareti koyunuz ve diğer sözcük seti ile değerlendirmeye geçiniz. Öğrenci yanlış resmi gösterirse yine hiçbir tepki vermeden kayıt çizelgesinin hayır sütununa (-) işareti koyunuz. Öğrenci tepkisiz kalır veya tereddüt ederse betimlemenizi tekrarlayınız. Öğrenci yine tepkisiz kalırsa kayıt çizelgesinin hayır sütununa (-) işaretini koyunuz. Diğer soruları da aynı şekilde uygulayınız. Öğrenci dört değerlendirme setinden en az üçünde doğru tepki gösterirse hedef davranışı gerçekleştirmiş kabul ediniz. Ancak öğrenci bu ölçütü karşılamıyorsa aynı öğretim sürecini tekrarlayınız.

• Dört değerlendirme seti ile değerlendirmeyi tamamladıktan sonra öğrenciye çalışmanın sona erdiğini söyleyiniz. “Evet, çalışmamız bitti, bugün seninle dinlediğini anlama çalışması yaptık. Sen, sana anlattığım eşyaların, hayvanların yiyeceklerin resimlerini gösterdin. Ayrıca





## Öğrenme Alanı: Dinlediğini Anlama

### Bölüm 3: Yönergeleri Yerine Getirme

**Hedef: 1.6.3.2.** Dinleme ve takip becerileri gerektiren yönergeleri söylendiği sıra ile yerine getirir.

#### **Hedef Davranış(lar):**

**2.1. Psikomotor becerileri içeren yönergeleri söylendiği sıra ile yerine getirir.**

**2.2.** Dinleme ve takip becerileri gerektiren yönergeleri söylendiği sıra ile yazarak, boyayarak, çizerek, işaretleyerek vb. yerine getirir.

**Öğretim Yöntem ve Teknikleri:** Etkinlik Temelli Öğretim

**Öğretim Araç-Gereçleri:** Psikomotor becerileri içeren yönerge cümlelerinin yazıldığı kâğıtlar. Bu yönergeler öğrencilerin bildiği kavramlara ve ince ve kaba motor becerilerdeki performansa uygun olarak hazırlanan yönergeler olmalıdır.

#### **Öğretime Hazırlık:**

**Ortam Düzenlemeleri:** Ortamı ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyaranlardan arındırınız. Işı ve ışığı ayarlayınız. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçlarını gideriniz. Sınıfta yarım ay şeklinde bir oturma düzeni oluşturunuz. Yarım ay oturma biçiminin ortasında öğrencilerin verilen yönergeleri yerine getirecekleri bir alan oluşturunuz. İsterseniz bu alanı; şerit bant, renkli kalem ya da tebeşir yardımıyla zeminde işaretleme yaparak belirgin hâle getirebilirsiniz.

**Dikkati Çekme:** Öğrencileri derse güdelemek için “Çocuklar, bugün sizinle daha farklı ve yine çok eğlenceli yeni bir oyun daha oynayacağız. Bu oyunu çok seveceğinize eminim. Gördüğünüz gibi önünüzde sarı bantlarla çevrilmiş bir alan var. Ben sizleri sırayla bu alana çağıracağım. Söylediklerimi söylediğim sıra ile yerine getirmenizi isteyeceğim. Çok eğlenceli bir oyun olacak. Bakalım, kimler söylediklerimi en güzel şekilde yerine getirecek? Benim söylediklerimi çok iyi dinleyen ve yapan, bu oyunu kazanacak. Bakalım, bu oyunu kim kazanacak, çok merak ediyorum.” diyerek öğrencilerinizin dikkatini çekiniz.

**Güdüleme:** Öğrenciler ile, daha önceden öğrendikleri kulaktan kulağa oyunu oynayabilirsiniz. Oyunda kulaktan kulağa geçirilen mesaj, psikomotor beceriler içeren mesajlar olmalıdır. Öğrenciler yarım ay şeklinde bir oturma düzeni ile oturabilir. İlk sıradaki öğrencinin kulağına psikomotor beceriler içeren yönerge cümlesini söyleyiniz (Örneğin ayağa kalk, iki kere zıpla.). Her öğrenciden, yanındaki öğrencinin kulağına duyduğu şekliyle bu cümleyi söylemesini isteyiniz. Sondaki öğrenci eğer yönergeyi doğru şekilde anlamışsa ve yerine getirirse ödüllendiriniz. Öğrenciler kulaktan kulağa aktarıırken mesaj değişti ise oyunun sonunda mesajın ilk hâlini söyleyiniz. İki-üç tur bu oyunu oynandıktan sonra öğretime başlayınız.

**Gözden Geçirme ve Derse Geçiş:** Öğrencilerinize “Bu çalışma sırasında sizden uymanızı istediğim bazı kurallar var.” diyerek aşağıdaki kuralları açıklayınız. Bunun dışında öğrenciler için gerekli duyduğunuz başka kurallar varsa söyleyiniz. Öğrencilere çalışma boyunca;

Oyun sırasında sessiz olmaları gerektiğini,

• Yönerge cümlelerini yalnızca bir defa söyleyeceğinizi,

• Söylediklerinizi çok dikkatli dinlemeleri gerektiğini,

• Çalışma başladıktan sonra size veya arkadaşlarına soru sormayacaklarını söyleyiniz.

• Çeşitli nedenlerden dolayı yerine getiremedikleri yönergeleri yapmayarak bir sonraki yönergeyi beklemelerini, bunu da dikkatli bir şekilde dinleyip yerine getirmeleri gerektiğini açıklayınız.

**Uygulama:** Öğrencilerden birini seçerek sarı alana çağırınız. “Hazırsan başlıyorum.” şeklinde dikkat işareti vererek öğretime başlayınız. Yönergeyi sadece bir kez söyleyeceğinizi öğrenciye hatırlatınız. Aşağıda sıralanmış olan yönerge cümlelerini sırasıyla sadece bir kez söyleyiniz. Yönerge cümlelerini, öğrencinin seviyesine uygun bir hızda ve tane tane söylemeye dikkat ediniz. Ayrıca her bir yönergeyi söyledikten sonra öğrencinin ilgili psikomotor beceriyi yapması için belli bir süre bekleyiniz.

Yönerge cümleleri;





## Öğrenme Alanı: Dinlediğini Anlama

### Bölüm 4: Resimli Anlatılarla İlgili Sorulara Cevap Verme

**Hedef: 1.6.4.1.** Resimleri gösterilerek, çeşitli türde anlatıları dinledikten sonra ilgili sorulara cevap verir.

#### **Hedef Davranışlar:**

**1.1.** Dinlediği bir öykü ile ilgili sorulara cevap verir.

**1.2.** Dinlediği sıralı bir olayla ilgili sorulara cevap verir.

**1.3.** Tanımlanan bir varlığın özelliklerini dinledikten sonra sorulara cevap verir.

**1.4.** Dinlediği bir anı ile ilgili sorulara cevap verir.

**1.5.** Problem, çözüm ve sonuçtan oluşan bir olayı dinledikten sonra sorulara cevap verir.

**1.6.** Karşılaştırılan iki ögenin özelliklerini dinledikten sonra sorulara cevap verir.

**1.7.** Nedenleri ve sonuçları olan bir sorunu dinledikten sonra sorulara cevap verir.

**Öğretim Yöntem ve Teknikleri:** Planlı Söyleşi, Soru-Cevap

**Öğretim Araç-Gereçleri:** Karşılaştırma metinleri ve bu metinlere ait resimler. Karşılaştırılan öğelerin benzerliklerinin ve farklılıklarının olduğu resimler (Ör. Benzerlik resimleri: Kedi ve köpek mama yiyor, kedi ve köpek fiziksel özellikleri. Farklılık resimleri: Hav diyen köpek resmi, miyav diyen kedi resmi, parkta gezdirilen köpek resmi, evde uyuyan kedi resmi gibi)

#### **Öğretime Hazırlık**

**Ortam Düzenlemeleri:** Ortamı ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyarılardan arındırınız. Isı ve ışık düzenlemesini yapınız. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçlarını gideriniz. Bireysel bir çalışma yaparsanız öğrencinizle bir masada, karşılıklı oturunuz. Grup çalışması ise öğrencilerinizi yarım ay şeklinde oturtunuz, ortaya siz oturunuz. Kullanacağınız materyalleri önceden hazırlayınız ve kontrollerini yapınız.

**Dikkati Çekme:** “Bugün sizinle dinlediğini anlama çalışması yapacağız. Ben, size bir karşılaştırma metni okuyacağım/dinleteceğim. Siz de benim size verdiğim resimleri inceleyerek beni dikkatle dinleyeceksiniz.” diyerek öğrencilerin dikkatini çekiniz.

**Güdüleme:** Öğrenciye “Bu çalışmamız sonunda size okunan iki şeyi karşılaştıran karşılaştırma metnini anlayabileceksiniz. Bu metinlerle ilgili sorulara kolayca cevap verebileceksiniz. Böylece arkadaşlarımız okurken dinlediğimiz bu metinleri anlayabileceksiniz.” diyerek çalışmaya güdüleyiniz.

**Gözden Geçirme ve Derse Geçiş:** Çalışma sırasında öğrencilerden uymasını istediğiniz çalışma kurallarını söyleyiniz. Örneğin “Bu çalışmamızda beni çok dikkatli ve sessizce dinleyeceksiniz, resimleri inceleyeceksiniz. Anlat, dediğimde anlatacaksınız, sorularımı dinleyip cevap vereceksiniz, tamam mı?” diyerek kurallarınızı açıklayınız. “Bu kurallara uyarmanız çalışmamızın sonunda ..... kazanacaksınız.” diyerek öğrencilerin uyması gereken kuralları ve etkili olduğunu önceden belirlediğiniz pekiştireci açıklayınız. Daha sonra öğrencilere “Hazırsanız çalışmamıza başlayalım, hazır mısınız?” diyerek dikkat işareti veriniz. Öğrencilerden hazır olduklarına dair sözel ifade ya da jest ve mimiklerle verilecek bir yanıt aldıktan sonra öğretim sürecine başlayınız.

**Dikkat!** Bu öğretim süreci, planlı söyleşinin basamaklarına göre yazılmıştır.

**Uygulama:** Önce karşılaştırma metni resimlerinin yer aldığı kartları göstererek konuşunuz. Resimde yer alan kedi ve köpek ile ilgili “Hiç daha önce kedi beslediniz mi? Hangi hayvanı daha çok seviyorsunuz?” gibi sorular yöneltiniz. Daha sonra okuyacağınız metnin başlığını okuyarak (Kediler ve Köpekler) “Size kediler ve köpeklerin özellikleri hakkında bir metin okuyacağım. Bu, karşılaştırma metnidir.” deyiniz (Bir başlangıç noktası olarak tema ya da fikir seçilmelidir). Ardından “Şimdi ben, bu metni okuyacağım, sonra bu metin ile ilgili soruları cevaplayacağım. Ama sizlere de bu metin ile ilgili resimler dağıtacağım. Herkes, ben okurken önündeki resimleri inceleyin.” diyerek öğrencilere metin ile ilgili resimleri dağıtınız. Öğrencilere resimleri incelemesi için





## Öğrenme Alanı: Dinlediğini Anlama

### Bölüm 5: Dinledikleriyle İlgili Soruların Sorularına Cevap Verme

**Hedef: 1.6.5.1.** Çeşitli türde anlatıları dinledikten sonra ilgili sorulara cevap verir.

#### Hedef Davranış(lar):

**1.1.** Dinlediği bir cümle ile ilgili sorulara cevap verir.

**1.2.** Dinlediği bir öykü ile ilgili sorulara cevap verir.

**1.3.** Dinlediği bir sıralı olayla ilgili sorulara cevap verir.

**Öğretim Yöntem ve Teknikleri:** Doğrudan Öğretim Yöntemi

**Öğretim Araç-Gereçleri:** Sıralı olay metinleri ve şematik düzenleyiciler, 1. Kademe Türkçe 2 Ders Kitabı "Dinliyorum, Anlıyorum ve Anlatıyorum" etkinlik sayfalarındaki okuma parçaları

#### Öğretime Hazırlık:

**Ortam Düzenlemeleri:** Ortamı ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyarılardan arındırınız. Isı ve ışık düzenlemesini yapınız. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçlarını gideriniz. Bireysel bir çalışma yapacaksanız öğrencinizle bir masada, karşılıklı oturunuz. Grup çalışması ise öğrencilerinizi yarım ay şeklinde oturtunuz, ortaya siz oturunuz. Kullanacağınız materyalleri önceden hazırlayınız ve kontrollerini yapınız.

**Dikkati Çekme:** "Bugün sizinle dinlediğini anlama çalışması yapacağız. Ben, size bir sıralı olay metni okuyacağım/dinleteceğim. Siz de beni dikkatle dinleyeceksiniz." diyerek öğrencilerin dikkatini çekiniz.

**Güdüleme:** Öğrenciye "Bu çalışmamız sonunda size okunan sıralı olay metnini anlayabileceksiniz. Bu metinlerle ilgili sorulara kolayca cevap verebileceksiniz. Böylece, arkadaşlarımız okurken dinlediğimiz sıralı olay metinlerini anlayabileceksiniz." diyerek çalışmaya karşı güdüleyiniz.

**Gözden Geçirme ve Derse Geçiş:** Çalışma sırasında öğrencilerden uymasını istediğiniz ça-



### Metni Dinliyorum

Metni öğretmeninden dinle!



#### Annemin Çilek Reçeli

Annem her yaz bize çilek reçeli yapar. Önce, bahçemizde yetiştirdiğimiz çilekleri toplar. Çilekleri yıkar. Sonra çileklerin saplarını ayıklar. Çileklerin üzerine toz şeker doker. Çilekler bir gece şekerli şekerli bekler. Sonra şekerli çilekleri kaynatır. En son çileklerin üzerine birkaç damla limon damlatır. Çilekler pişince reçel olmuş demektir.

100

### Sıralama Metni/Dinliyorum, Anlıyorum ve Anlatıyorum

#### Dinledim, Anladım, Cevaplıyorum

Dinlediğin metne göre doğru cevabı işaretle!

- Çocuğun annesi her sene ne yaparmış?
  - Salatalık tursusu
  - Çilek reçeli
  - Vişne reçeli
- Anne çilek reçeli yapmak için ilk olarak ne yaparmış?
  - Manavdan çilek almış.
  - Pazardan taze çilek almış.
  - Bahçede yetiştirdikleri çilekleri toplarmış.
- Anne çilekleri yıkadıktan sonra ne yaparmış?
  - Çileklerin saplarını ayıklarmış.
  - Çilekleri küçük küçük doğrarmış.
  - Çileklerin suyunu sıkarmış.
- Anne çilekleri bir gece şekerli şekerli belettikten sonra ne yaparmış?
  - Bütün çocuklarına çilek vermiş
  - Çilekleri kaynatmış.
  - Çilekleri kavanoza koymuş.
- Çilek reçelinin olduğu nasıl anlaşılır?
  - Çilekler suyun üstüne çıkarınca
  - Çilekler pişince
  - Ev mis gibi çilek kokunca

101



İşma kurallarını söyleyiniz. Örneğin “Bu çalışmamızda beni çok dikkatli ve sessizce dinleyeceksiniz, resimleri inceleyeceksiniz. Anlat, dediğimde anlatacaksınız, sorularımı dinleyip cevap vereceksiniz, tamam mı?” diyerek kurallarınızı açıklayınız. “Bu, kurallara uyarmanız çalışmamızın sonunda ..... kazanacaksınız.” diyerek öğrencilerin uyması gereken kuralları ve etkili olduğunu önceden belirlediğiniz pekiştireci açıklayınız. Daha sonra öğrencilere “Hazırsanız çalışmamıza başlayalım, hazır mısınız?” diyerek dikkat işareti veriniz. Öğrencilerden hazır olduklarına dair sözel ifade ya da jest ve mimiklerle verilecek bir yanıt aldıktan sonra öğretim sürecine başlayınız.

#### Uygulama:

**Model Olma:** Önce sıralı olay resimlerinin yer aldığı kartları göstererek konuşunuz. Öğrencilerden, metni dinlemeden önce ders kitaplarını açarak kitapta yer alan “Resmi Anlatıyorum” etkinliğini yapmalarını isteyiniz. Daha sonra okuyacağınız metnin başlığını okuyarak (Annemin Çilek Reçeli) “Size bir çocuğun annesinin yaptığı çilek reçeli hakkında bir metin okuyacağım. Bu, sıralı olay metnidir.” deyiniz. Tahtaya sıralı olay metin şeması asınız (“Çocuğun annesi önce ne yapar? Çocuğun annesi sonra ne yapar? Çocuğun annesi daha sonra ne yapar? Çocuğun annesi en son ne yapar?” yazan şema olsun.). Örnek şema EK 6’da bulunmaktadır. “Ben, bu şemaya dinleyip anladıklarımı yerleştireceğim.” deyiniz. Öğrencilere şemayı tanıttınız. Her kısımdaki soruları okuyunuz. Öğrencilere de aynı şemadan dağıttınız. “Şimdi ben, bu soruları cevaplamak için metnime okumaya başlıyorum. Siz sadece beni dikkatlice dinleyiniz.” diyerek ders kitabında yer alan Annemin Çilek Reçeli metninde önce yapılan davranışa kadar olan kısmı okuyunuz. Okumayı bitirince “Şimdi okuduğum metne göre ben, bu şemayı dolduracağım.” deyiniz. “Bakalım, dinlediğimden ne anladım?” diyerek öğrencilere model olunuz. İlk soru olan “Çocuğun annesi önce ne yaptı?” sorusunu okuyunuz. “Dinlediklerimden, çocuğun annesinin önce bahçesinde yetiştirdiği çilekleri topladığını ve çilekleri yıkadığını anladım.” deyiniz ve şemaya kısaltılmış olarak “Çilekleri topladı, yıkadı.” yazınız. “Hadi, siz de şemanızı doldurun.” di-

yerek öğrencilerin ilgili kısmı doldurmaları için yardım ediniz. Birkaç öğrenciyi kaldırarak yazdıklarını okumasını isteyiniz. “Metni okumaya devam ediyorum.” diyerek sonra yaptığı davranışın yazdığı kısmını okuyunuz. Okumayı bitirince “Şimdi, okuduğum metne göre ben, bu şemayı dolduracağım.” deyiniz. “Bakalım, dinlediğimden ne anladım?” diyerek öğrenciye model olunuz. İkinci soru olan “Çocuğun annesi sonra ne yaptı?” sorusunu okuyunuz. “Dinlediklerimden annesinin çilekleri yıkadıktan sonra çileklerin saplarını ayıkladığını, üzerine toz şeker döktüğünü anladım.” diyerek şemaya “Saplarını ayıkladı, toz şeker döktü.” deyiniz ve maddeler hâlinde yazınız. “Hadi, siz de şemanızı doldurun.” diyerek öğrencilerin ilgili kısmı doldurmaları için yardım ediniz. Birkaç öğrenciyi kaldırarak yazdıklarını okumasını isteyiniz. “Metni okumaya devam ediyorum.” diyerek sonra yaptığı davranışın yazdığı kısmını okuyunuz. “Bakalım, dinlediğimden ne anladım?” diyerek öğrenciye model olunuz. Üçüncü soru olan “Saplarını ayıklayıp toz şeker döktükten sonra çocuğun annesi daha sonra ne yaptı?” sorusunu okuyunuz. “Şekerli bekletti ve çilekleri kaynattı.” yazınız. “Hadi, siz de şemanızı doldurun.” diyerek öğrencilerin ilgili kısmı doldurmaları için yardım ediniz. Öğrenciler şemayı doldurduktan sonra her bir maddeyi birine söyletiniz. Öğrencilerin hepsinin maddeleri sırasıyla söylemesini sağlayınız. Sonrasında “Metni okumaya devam ediyorum.” diyerek metinde çocuğun annesinin en son yaptığı davranışın yazdığı kısmı okuyunuz. Okumayı bitirince “Şimdi, okuduğum metne göre ben, bu şemayı dolduracağım.” deyiniz. “Bakalım, dinlediğimden ne anladım?” diyerek öğrenciye model olunuz. Dördüncü soru olan “Çocuğun annesi en son ne yaptı?” sorusunu okuyunuz. “Dinlediklerimden çocuğun annesinin en son çileklerin üzerine birkaç damla limon damlattığını anladım.” diyerek şemaya “Çileklere limon damlattı.” yazınız. Sonrasında şemada yazanların hepsini sırayla okuyarak metni baştan sona anlatınız. Öğrencilerden de anlatmalarını isteyiniz. Sonrasında ders kitabında yer alan “Dinledim, anladım, cevaplıyorum.” başlığında yer alan dinledikleri metin ile ilgili soruları cevaplamalarını isteyiniz. Öğrenciler soruları cevaplarırken gerekli düzeltici



ve onaylayıcı dönütlerinizi veriniz. Son olarak “Bugün sizinle resimleri gösterilen sıralı olay metnini dinleyip anlamayı öğrendik.” diyerek dersi bitiriniz. Bu uygulamayı ders kitabındaki ikinci metin olan “Ekmek Nasıl Yapılır?” metni ile ve aynı türde farklı içerikte birkaç metinle, birkaç farklı oturumda yapınız. İsterseniz üçüncü model olma oturumunda okuduğunuz içerik miktarını artırarak şemayı doldurabilirsiniz.

**Rehberli uygulama:** Bu uygulama, model olma aşamasında kullanılmayan aynı türde farklı içerikte birkaç metinle yapılmalıdır. Önce metinle ilgili resimleri göstererek resim hakkında konuşunuz. Daha sonra okuyacağınız metnin başlığını okuyarak “Size ..... hakkında bir metin okuyacağım. Bu, sıralı olay metnidir.” deyiniz. Tahtaya sıralı olay metin şemasını asınız. Öğrencinin önüne metin ile ilgili sıralı olay metin şemasını dağıtınız. “Ben, bu şemaya dinleyip anladıklarımı yerleştireceğim.” deyiniz. “Siz de bu şemaya dinleyip anladıklarınızı yerleştireceksiniz.” deyiniz. Şemadaki soruları okuyunuz. “Şimdi okumaya başlıyorum, dikkatlice dinleyiniz. Önce metnin.....sorusuyla ilgili kısmını okuyacağım.” diyerek şemadan işaret ediniz. İlgili kısmı okuyunuz. Öğrencilere şemadan ilgili kısma ait soruyu okuyarak “Hadi, burayı doldurun!” deyiniz. Öğrenciler doldurduktan sonra siz de tahtadaki şemada “Bakalım, dinlediğimden ne anladım?” diyerek öğrenciye dönüt veriniz. Soruyu okuyunuz. Dinlediklerinizden anladıklarınızı anlatınız ve tahtadaki şemaya, anladıklarınızı kısa cümleler ya da sözcükler hâlinde yazınız. Öğrencilerden, kendi şemalarında tahtada yazıların olup olmadığını kontrol etmeleri isteyiniz ve doğru ise öğrencilerden doğru işareti (+) koymalarını isteyiniz. Diğer metin bölümleri için de aynı işlemi yapınız. Ders sonunda her öğrenciden doğrularını (artı işaretlerini) saymalarını isteyiniz. “Artık siz de dinlediğinizi anlıyorsunuz.” deyiniz. Son olarak “Bugün sizinle sıralı olay metnini dinleyip anlamayı öğrendik.” diyerek dersi bitiriniz. Bu uygulamayı aynı türde farklı içerikte birkaç metinle, birkaç farklı oturumda yapınız. İsterseniz üçüncü rehberli uygulama oturumunda okuduğunuz içerik miktarını artırarak şemayı doldurabilirsiniz. Ayrıca şemadaki soruları çıkararak boş

şema verebilirsiniz. Öğrenciler her bir boşluğu doldurduktan sonra “Buraya hangi soruyu yazalım? sorusunu sorabilirsiniz.

**Bağımsız uygulama:** Bu uygulama rehberli uygulama aşamasında kullanılmayan aynı türde farklı içerikte birkaç metinle yapılmalıdır. Önce metinle ilgili sıralı olay resimlerini göstererek resim hakkında konuşunuz. Tahtaya her bir kısımda soruların olduğu sıralı olay metin şeması asınız. “Ben, bu şemaya dinleyip anladıklarımı yerleştireceğim.” deyiniz. Öğrencilere de soruların olduğu sıralı olay metin şemasını dağıtınız. “Siz de bu şemaya dinleyip anladıklarınızı yerleştireceksiniz.” deyiniz. “Şimdi, ben size bütün metni okuyacağım. Ben okurken dikkat ederek siz de şemayı doldurun.” deyiniz. Metnin başlığı ile birlikte metnin tümünü okuyunuz. Metni okumayı bitirince öğrencilere 5 ila 10 dakika zaman veriniz. Sonra tahtadaki şemada “Bakalım, dinlediğimden ne anladım?” diyerek öğrenciye dönüt veriniz. Soruyu okuyunuz. Dinlediklerinizden anladıklarınızı anlatınız ve tahtadaki şemaya anladıklarınızı kısa cümleler ya da sözcükler hâlinde yazınız. Öğrencinin kendi şemalarında tahtadaki yazıların olup olmadığını kontrol etmelerini isteyiniz ve doğru olanlara kırmızı kalemle artı işareti (+) koymalarını isteyiniz. “Artık siz de dinlediğinizi anlıyorsunuz.” deyiniz. Son olarak “Bugün sizinle sıralı olay metni dinleyip anlamayı öğrendik.” diyerek dersi bitiriniz. Bu uygulamayı aynı türde farklı içerikte birkaç metinle, birkaç farklı oturumda yapınız.

! Bu öğretim süreci “1.3. Dinlediği sıralı bir olayla ilgili sorulan sorulara cevap verir.” hedef davranışa yöneliktir. Diğer hedef davranışların öğretimi de aynı şekilde yapılmalıdır. Ancak kullanacağınız metin ve şema türü farklıdır.

#### Ölçme ve Değerlendirme:

• Öğretim öncesi ve öğretim sonunda Dinlediğini Anlama Kontrol Listesi kullanarak değerlendirme yapınız. Kontrol listesinde "Tamamıyla anlattı.", "Kısmen anlattı.", "Anlatmadı." sütunları olsun. Dinlediğini anlamayı, sorular sorarak da değerlendirebilirsiniz. Kontrol listenizin ve soruların, metindeki önemli bilgi birimlerine yönelik olarak hazırlanmasına dikkat ediniz. Her öğrenciyi bire bir değerlendiriniz.





## Öğrenme Alanı: Sözlü İletişim

### Bölüm 2: Alıcı ve İfade Edici Anlam–Söz Dizimi

**Hedef: 1.7.2.1.** Cümlelerin anlamlarını ve söz dizimlerini ayırt eder.

#### **Hedef Davranışlar:**

- 1.1. Söylenen cümle ile ilişkili resmi gösterir.
- 1.2. Söylenen cümleleri tekrar eder.
- 1.3. Eksik bırakılan cümlenin devamını söyler.
- 1.4. Söylenen sözcüklerden cümle oluşturarak söyler.

**Öğretim Yöntem ve Teknikleri:** Planlı Söyleşi

**Öğretim Araç-Gereçleri:** Resimli öykü kitabı.

**Öğretime Hazırlık:**

**Ortam Düzenlemeleri:** Ortamı ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyaranlardan arındırınız. Isı ve ışık düzenlemesini yapınız. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçlarını gideriniz. Bireysel bir çalışma yapacaksanız öğrencinizle bir masada, yan yana oturunuz. Grup çalışması ise öğrencilerinizi yarım ay şeklinde oturtunuz, ortaya siz oturunuz. Materyallerinizi önceden hazırlayınız.

**Dikkati Çekme:** Öğrencinin dikkatini çekmek için resimli öykü kitabındaki resimleri gösteriniz. Kitaptaki resimleri incelemesine izin veriniz.

**Güdüleme:** Öğrenciye “Bugün seninle cümle tamamlama çalışması yapacağız. Sen bu çalışmanın sonunda eksik bıraktığım cümleleri tamamlayabileceksin. Böylece konuşurken çok daha güzel cümleler kurabileceksin, çok daha güzel konuşabileceksin.” deyiniz ve öğrenciyi çalışmaya karşı güdüleyiniz.

**Gözden Geçirme ve Derse Geçiş:** Çalışma sırasında öğrenciden uymasını istediğiniz kuralları söyleyiniz. Örneğin “Beni sessizce dinleyecek, ben konuşurken bana bakacak, benim söylediklerime dikkatini vereceksin, söyle dediğimde söyleyeceksin, tamam mı?” diyerek kurallarınızı açıklayınız. “Bu kurallara uyarasan çalışmamızın sonunda ..... kazanacaksın.” diyerek öğrencinin uyması gereken kuralları ve etkili olduğunu önceden belirlediğiniz pekiştireci açıklayınız. Daha

sonra öğrenciye “Cümle tamamlamayı öğrenirken bu kitap ile çalışacağız.” diyerek öğretim sırasında kullanacağınız resimli öykü kitabını tanıttınız. Kitabın tanıtımı bittikten sonra öğrenciye “Hazırsan çalışmamıza başlayalım, hazır mısın?” diyerek dikkat işareti veriniz ve öğrenciden sözel ifade ya da jest ve mimiklerle verilecek bir yanıtı bekleyiniz. Öğrenci hazır olduğunu söyler ya da bu anlamda başını sallarsa ona “Aferin, çok güzel, hazırsın! O zaman çalışmamıza başlayalım.” diyerek öğretim sürecine başlayınız.

**Uygulama:** Öğrenci ile birlikte resimli öykü kitabının resimleri hakkında konuşunuz. Konuşmaya başlamadan önce başlangıç noktası olarak bir tema ya da fikir seçmelisiniz. Kitabın ilk sayfasını açınız. Resimdeki kişi, nesne, hayvanlar ve olaylar hakkında konuşunuz. Öğrenciye resimler hakkında sorular sorunuz. Bu sırada öğrencileri ya tartışmanın içine sokmalı ya da öğrencilere, ilgili geçmiş bilgileri sağlamalısınız. Resimde bilmeyeceği şeyler varsa anlamlarını açıklayınız. Gerekliğinde beceri ya da kavramlar için doğrudan öğretim sağlayınız. Öğrencinin verdiği cevapları genişletiniz. Örneğin öğrenci “Ne yapıyor?” sorusuna “Uyuyor.” cevabını verirse “Evet, çocuk uyuyor.” diyerek çocuğun cevabını genişletiniz. Bu şekilde öğrencileri, dil ve anlatımlarını/ifadelerini genişletmeye teşvik ediniz. Daha sonra “Hadi bana uyuyan çocuğu göster!” diyerek öğrenciden resimde ilgili kısmı göstermesini isteyiniz. Bu şekilde planlı söyleşinin prensiplerine uygun olarak birden fazla doğru cevabın olabileceği, görüş alışverişinin olduğu etkileşimli bir ortamda, öğretmenin genişletmeler yaptığı, kuralları olan ancak konuşmayı teşvik eden bir atmosfer sağlayınız. Tüm öğrencilerin konuşmaya katılacağı bir düzenleme yaparak resimli kitabın ilk üç sayfası hakkında konuşunuz. Aynı şekilde bir kez daha resimli kitabın ilk üç sayfası hakkında aynı cümlelerle konuşunuz. Aynı şekilde üçüncü kez resimli kitabın ilk üç sayfası hakkında aynı cümlelerle konuşurken bazı basit cümleleri, resimlerle birleştirerek ilk iki sözcüğünü söyleyiniz ve öğrenciye bakarak birkaç saniye öğrencinin cümleyi tamamlamasını bekleyiniz. Öğrenciye örneğin “Çocuk yatakta uyuyor.” cümlesi için siz “Çocuk yatakta .....” deyip



öğrenciye bakınız. Öğrenci “Uyuyor.” derse öğrencinin doğru tepkisini betimleyerek “Aferin, çok güzel! Cümleyi doğru şekilde tamamladın, çocuk yataкта uyuyor.” diyerek öğrenciyi pekiştiriniz. Öğrenci tepki vermez ya da yanlış tepki verirse siz cümleyi tamamlayınız. Başka bir cümle için aynı süreci tekrarlayınız. Öğrenci çoğunlukla cümleleri tamamlayamazsa üçüncü kez de yukarıda anlatıldığı şekilde ilk üç sayfadaki resimler üzerine birlikte konuşunuz, dördüncüde cümle tamamlamayı tekrar uygulayınız. Kitabın diğer sayfalarında, farklı oturumlarda cümle tamamlama etkinlikleriyle öğretime devam ediniz. Bir sonraki oturuma geçmeden önce ilk üç sayfada konuştuklarınızı tekrar ediniz. Öğrenciden tüm kitap için yarım bırakılan cümlelerde doğru tepki aldıktan sonra değerlendirmeye geçiniz.

! Bu öğretim süreci “1.3. Eksik bırakılan cümlelerin devamını söyler.” hedef davranışının öğretimine yöneliktir.

**Genelleme-İzleme:** Öğrencinizin kazandığı, eksik bırakılan cümlelerin devamını söyleme becerisini sürdürebilmesi için sınıfta sıklıkla etkinlikler yapınız. Bunun için bazen sınıf içi verdiğiniz yönergeleri ya da basit cümlelerinizi yarım bırakarak öğrenciden tamamlamasını isteyiniz. Ayrıca sınıfta resimli öykü kitapları okuyunuz ve bu sırada cümle tamamlama çalışmalarını tekrarlayınız.

#### Ölçme ve Değerlendirme:

- Kontrol listesi ile değerlendirme yapınız. Bu hedef davranışın değerlendirmesinde öğretimde kullandığınız aynı resimli öykü kitabını kullanınız. Her öğrenciyi bire bir değerlendiriniz.
- Öğrenciye kitaptaki resimleri göstererek “Bak, yine ben, bu resimler hakkında konuşacağım. Sen de beni dikkatlice dinleyeceksin ve ben cümleyi tamamla deyince tamamlayacaksın, tamam mı?” diyerek değerlendirme sürecinde öğrenciden beklenen davranışı söyleyiniz ve değerlendirme sürecine başlayınız.
- İlk sayfadan itibaren resimdeki olayları anlatarak resimli kitaba bakınız. Her resmi anlatırken bir ya da iki cümleyi eksik bırakarak öğrenciden cümleyi tamamlamasını isteyiniz. Birkaç saniye bekledikten sonra öğrenci doğru tepki

verirse, siz hiçbir tepki vermeden kayıt çizelgesinin evet sütununa (+) işareti koyunuz ve yeni eksik cümleler ile değerlendirmeye devam ediniz. Öğrenci tepki verirse yine siz hiçbir tepki vermeden kayıt çizelgesinin hayır sütununa (-) işareti koyunuz. Öğrenci tepkisiz kalırsa tamamlayacağı cümleyi tekrarlayınız. Öğrenci yine tepkisiz kalırsa kayıt çizelgesinin hayır sütununa (-) işaretini koyunuz. Diğer cümleleri de aynı şekilde uygulayınız. Öğrenci eksik cümlelerin %75’ini doğru tamamlarsa hedef davranışı gerçekleştirmiş kabul ediniz. Ancak öğrenci bu ölçütü karşılamıyorsa aynı öğretim sürecini tekrarlayınız.

- Öğrenciden doğru tepki aldıktan sonra öğrenciye çalışmanın sona erdiğini söyleyiniz. “Evet, çalışmamız bitti, bugün seninle cümle tamamlama çalışması yaptık. Sen, sana söylediğim yarım cümleleri tamamlamayı öğrendin.” diyerek hedef davranışı özetleyiniz. Daha sonra “Evet, çok dikkatli ve sessizce beni dinledin. Ben anlatırken bana baktın. Bak dediğimde kitabın resimlerine baktın. Söyle dediğimde söyledin, aferin sana!” diyerek öğrencinin uyduğu dinleme kurallarını söyleyiniz ve öğrenciyi pekiştiriniz.

**Ailey Yönelik Öneriler:** Yaptığınız bu cümle tamamlama çalışması ile ilgili aileyi bilgilendiriniz. Evde çocukları ile yapabilecekleri öneriler veriniz. Öğrencinin sözlü iletişimini güçlendirmek için bu hedef davranışın önemini anlatınız.

#### Açıklamalar/Dikkat Edilecek Hususlar:

- \*Cümle tamamlama çalışması için basit cümleler seçiniz.
- \*Resimli öykü kitabını en az üç parçaya bölünüz. Her bir parçaya bir oturumda bakınız. Bir sonraki oturumda o zamana kadar baktığınız kısmı tekrar ediniz.
- \*En az üç farklı kitap ile bu çalışmayı sürdürünüz.
- \*Cümle tamamlama çalışmalarını resimli kartlarla da yapabilirsiniz. Örneğin bir cümlelerin resimli olduğu kartları sıraya dizebilirsiniz. Örneğin “Ali çöp topluyor.” cümlesi için “bir erkek çocuk resmi, çöp resmi ve çöp toplama resmi” hazırlayınız. Cümleyi öğrenciye söyleyiniz. Resimlerden son resmi çıkarıp cümleyi tamamlamasını isteyebilirsiniz. Bu çalışma doğrudan öğretim yöntemine uygun bir çalışmadır.

## Öğrenme Alanı: Sözlü İletişim

### Bölüm 4: Olayları ve Durumları Anlatma

**Hedef: 1.7.4.1.** Resimlerle gösterilen farklı türdeki olayları ve durumları anlatır.

#### Hedef Davranış(lar):

1.1. Resimleri gösterilen bir öyküyü anlatır.

1.2. Resimleri gösterilen sıralı bir olayı anlatır.

1.3. Resmi gösterilen bir varlığı tanımlar.

**Öğretim Yöntem ve Teknikleri:** Planlı Söyleşi, Kümülatif Tekrar Stratejisi

**Öğretim Araç-Gereçleri:** I. Kademe Türkçe 1 Ders Kitabı "Resimleri ve Cümleleri Sıralıyorum" etkinlik sayfaları

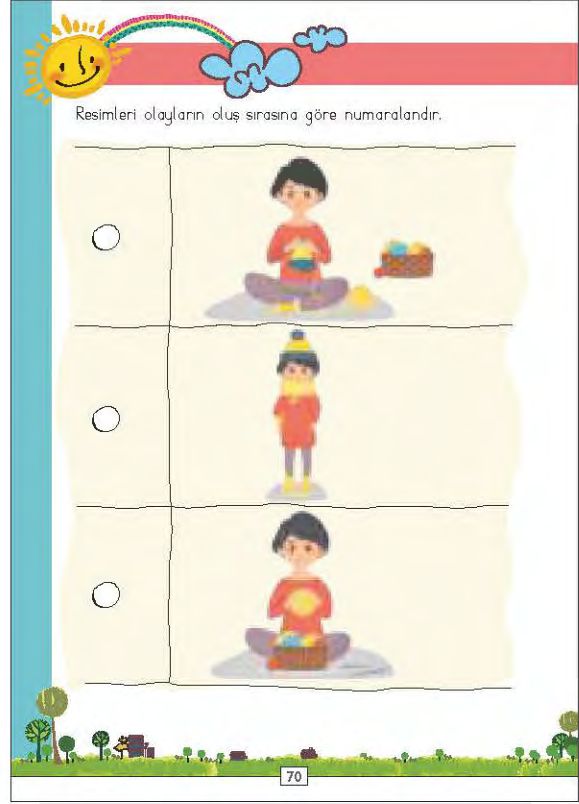
#### Öğretime Hazırlık:

**Ortam Düzenlemeleri:** Ortamı ses, koku ve başka dikkat dağıtıcı uyarılardan arındırınız. Isı ve ışık düzenlemesini yapınız. Öğrencinin fiziksel ihtiyaçlarını gideriniz. Bireysel bir çalışma yapacaksanız öğrencinizle bir masada, yan yana oturunuz. Grup çalışması ise öğrencilerinizi yarım ay şeklinde oturtunuz, ortaya siz oturunuz. Materyallerinizi önceden hazırlayınız.

**Dikkati Çekme:** Öğrencinin dikkatini çekmek için öğrenci ders kitabındaki resimleri gösteriniz. Kitaptaki resimleri incelemesine izin veriniz.

**Güdüleme:** Öğrenciye "Bugün seninle sıralı bir olayı resimlere bakarak anlatma çalışması yapacağız. Sen, çalışmanın sonunda resimlere bakarak bir öyküyü anlatmayı öğreneceksin." deyin ve çalışmaya karşı güdüleyiniz.

**Gözden Geçirme ve Derse Geçiş:** Çalışma sırasında öğrenciden uymasını istediğiniz çalışma kurallarını söyleyiniz. Örneğin "Bu çalışmamızda beni çok dikkatli ve sessizce dinleyeceksin; resimlere bak, dediğimde dikkatli bakacaksın; anlat, dediğimde anlatacaksın, tamam mı?" diyerek kurallarınızı açıklayınız. "Bu kurallara uyar-san çalışmamızın sonunda ..... kazanacaksın." diyerek öğrencinin uyması gereken kuralları ve etkili olduğunu önceden belirlediğiniz pekişti-





reci açıklayınız. Daha sonra öğrenciye “Bak, bu ders, bu resimlerle çalışacağız.” diyerek öğretim sırasında kullanacak ders kitabındaki resimleri tanıttınız. Öğrencinin kitaptaki resimleri incelemesine izin veriniz. Kitaptaki görsellerin tanıtımını bitirdikten sonra öğrenciye “Hazırsan çalışmamıza başlayalım, hazır mısın?” diyerek dikkat işaretini veriniz ve öğrenciden sözel ifade ya da jest ve mimiklerle verilecek bir yanıtı bekleyiniz. Öğrenci hazır olduğunu söyler ya da bu anlamda başını sallarsa ona, “Aferin, çok güzel! O zaman çalışmamıza başlayalım.” diyerek öğretim sürecine başlarsınız.

**Uygulama:** Öğrenci ile birlikte sıralı olayın (..... yünleri sepetten aldı. Güzel bir bere ördü. .... ördüğü bereyi başına taktı.) resimleri hakkında konuşunuz. Öncelikle bu resimdeki kişi, nesne ve olaylar hakkında konuşunuz. Öğrenciye resimler hakkında sorular sorunuz. Bu sırada öğrencileri ya tartışmanın içine sokmalı ya da öğrencilere ilgili geçmiş bilgileri sağlamalısınız. Resimde bilmeyeceği şeyler varsa anlamlarını açıklayınız. Gerekliğinde beceri ya da kavramlar için doğrudan öğretim sağlayınız. Öğrencinin verdiği cevapları genişletiniz.

Öğrenciye kitapta ilgili sayfadaki birinci resmi gösteriniz. “Burada kim var? Bu resimde ne oluyor?” diye sorunuz ve öğrenciyle etkileşimi başlatınız. Daha sonra “Evet, bu resimde bir kadın var, değil mi? Kadın ne yapıyor? Bakın, kadın başına bere takıyor.” şeklinde ilk resimde olanları öğrenci ile karşılıklı etkileşim içinde anlatınız. Ardından “Bu kadın kim olabilir, ona bir isim verelim mi?” diyerek birlikte kadına bir isim veriniz. Örneğin Esmâ. Sonra cümleyi “Esmâ başına bere takıyor.” şeklinde resme işaret ederek tekrar söyleyiniz. Daha sonra sıradaki diğer resme geçiniz. Bu resimde olanları da anlatınız (Esmâ örgü örüyor.). Daha sonra üçüncü ve son resimde olanları anlatınız (Esmâ sepetten yün alıyor).

Sonra üç resmi tek tek işaret ederek resimlerde neler olduğunu tekrar ediniz. Ardından “Ama bu resimler sıralı değil ki? Şimdi biz, bu resimleri olay sırasına göre sıralamalıyız. Bir düşünelim, önce hangisi olmuştur? Kadın önce bereyi mi giymiştir? Yoksa bereyi örmüş müdür? Yoksa, acaba bere örmek için yünleri sepetten mi

almıştır? Önce hangisi olmuştur?” diye sorarak öğrenciden cevaplar alınız. Daha sonra “Evet, önce bere örmek için sepetten yünleri almıştır, değil mi? O zaman ben olayın başlangıcını buldum. Önce Esmâ sepetten yün almıştır. Şimdi, Esmâ’nın bere aldığı resmin altındaki kutucuğa bir yazıyorum.” diyerek önce olan olaydan başlayarak resimlerdeki olayları sıraya diziniz ve resimleri olay sırasına göre numaralandırınız. Öğrenciden de aynı şekilde kendi kitabı üzerinde resimlerdeki olayları sıraya dizmesini ve resimleri olay sırasına göre numaralandırmasını isteyiniz.

Öğrencinin resimlerdeki olayları sıraya dizmesi ve resimleri olay sırasında göre numaralandırmasının ardından tüm resimleri “önce, sonra, en son” anahtar sözcüklerini kullanarak anlatmaları için model oluşturunuz yani önce siz, birkaç kez resimlerdeki olayları sırasıyla anlatınız. Daha sonra öğrenciden anlatmasını isteyiniz.

**!** Bu öğretim süreci “1.2. Resimleri gösterilen bir sıralı olayı anlatır.” hedef davranışının öğretimine yöneliktir. Diğer hedef davranışların öğretimini de benzer şekilde yapınız.

**Genelleme-İzleme:** Olayları sıraya dizme ile ilgili kitaptaki örnek çalışmaları yaptırınız. Bu çalışmaların dışında farklı sıralı olayların resimli kartları ile de çalışmalarınızı genişletiniz.

#### Ölçme ve Değerlendirme:

- Öğretim sonunda kontrol listesi ile değerlendirme yapınız Değerlendirme materyali olarak ders kitabınızda resimlerle oluşturulan sıralı olay resimlerinden yararlanınız.

- Değerlendirmede öğrenciye “Bu resimlere bak, bu resimlerde bir sıralı olay anlatılıyor, bana bu olayı sırasıyla anlat!” deyiniz. Öğrencinizin anlattıklarını sıralı olaya ait her bir resim için “Tamamıyla anlattı.”, “Kısmen anlattı.”, “Anlatamadı.” sütunlarından oluşan kontrol listesine kaydediniz. Öğrencinin anlatırken kullandığı cümlelerini kaydediniz. Bunun için ses kayıt cihazlarından yararlanınız. Ayrıca anlatımında “önce, sonra, en son” anahtar sözcüklerini kullanıp kullanmadığını da ses kayıtlarını dinleyerek belirleyiniz ve kaydediniz. Öğrenci tüm resimleri tamamıyla ya da kısmen anlatınca değerlendir-





**EKLER**

EK 1: Okuma Hatası Kayıt Çizelgesi Örneği .....	62
EK 2: Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı (Örnek 1) .....	63
EK 3: Öykü Haritası .....	64
EK 4: Kontrol Listesi (Örnek 1) .....	65
EK 5: Kontrol Listesi (Örnek 2) .....	66
EK 6: Sıralı Olay Şematik Düzenleyicisi .....	67

## EK 1: Okuma Hatası Kayıt Çizelgesi Örneği

### Okuma Hatası Kayıt Çizelgesi

Öğrencinin Adı Soyadı: .....

Tarih: ...../...../.....

Uygulamanın Başlama Saati: .....

Uygulamanın Bitiş Saati: .....

#### Bölüm 3: Okuma Gelişimi

**Hedef: 1.4.3.1.** Metni doğru olarak okur.

#### Hedef Davranış(lar):

1.1. Metinde yer alan sözcükleri doğru okur.

1.2. Hecelemeden okur.

**Kullanma Yönergesi:** Değerlendirmede önce ses kayıt cihazını açınız ve öğrenciye “Seninle okuma çalışması yapacağız, ben sonra dinlemek için sen okurken okumanı ses kayıt cihazına alacağım.” şeklinde açıklama yapınız. Öğrenciye okuyacağı metni göstererek “Bunu okuyacaksın, bak bende de aynılarından var. Sen okurken ben de seni, kendi metnimden izleyeceğim.” deyiniz. Öğrenciye “Okumaya hazır mısın?” dedikten ve “Hazırım.” cevabını aldıktan sonra metni öğrencinin önüne koyup kendi metnini de önünüze alınız. Öğrenciye “Şimdi en güzel okumanla bu metni yüksek sesle oku.” diye yönerge veriniz. Öğrenci satır atlarsa atladiğı satır gösterilerek devam etmesi istenmiştir. Beş saniye içinde okuyamadığı sözcükleri onun yerine okuyunuz. Bu sözcüğü yanlış kabul ediniz. Ayrıca öğrencinin heceleyerek/yanlış okuduğı sözcükleri de kendi metninizde işaretleyerek kaydediniz. Değerlendirme sonrasında, ses kayıt cihazından dinleyerek öğrencinin okumasını analiz ediniz. Analiz yaparken öğrencinin heceleyerek/yanlış okuduğı sözcükleri, okumadan atladiğı sözcükleri ve onun yerine sizin okuduğunuz sözcükleri sayarak kaydediniz. Öğrencinin eklediğı sözcükler varsa bunları hatalı ya da doğru okunan olarak saymayınız. Yanlış sözcükleri metindeki toplam sözcük sayısından çıkarınız. Hecelemeden/doğru okuduğı sözcük sayısını hesaplayınız.

**Kullanılan metnin ismi:** .....

**Metindeki toplam sözcük sayısı:** .....

Öğrencinin Tüm Metinde Yanlış Okuduğı Sözcük Sayısı : .....

Öğretmenin Öğrencinin Yerine Okuduğı Sözcük Sayısı : .....

Öğrencinin Sesletmeden Atladiğı Sözcük Sayısı : .....

Öğrencinin Tüm Metinde Okuduğı Doğru Sözcük Sayısı : .....



## EK 2: Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı (Örnek 1)

## Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı

Öğrencinin Adı Soyadı: .....

Değerlendirme Tarihi: ...../...../.....

Öğrenme Alanı: Okuduğunu Anlama

Bölüm 4: Cümle Anlama

Hedef: 1.4.4.1. Okuduğu çeşitli bilgi birimleri içeren cümlelerle ilgili sorulara cevap verir.

Hedef Davranış(lar):

1.1. Okuduğu cümlelere ait olan resimleri gösterir.

1.2. Okuduğu cümle hakkında sorulara cevap verir.

**Kullanma Yönergesi:** Aşağıda “1.4. Okuduğu cümlelere ait olan resimleri gösterir.” hedef davranışına ait örnek Ölçüt Bağımlı Ölçü Aracı yer almaktadır. Bu ölçü aracı bu hedef davranışa yönelik olarak hazırlanmış olup, diğer hedef davranışlar için aynı şekilde uyarlanıp kullanılmalıdır. Ölçü aracında yer alan sorular öğretmen kılavuz kitabında sunulan örnekler kullanılarak hazırlanmıştır. Öğretim öncesinde ve öğretim sonunda ders kitabını kullanarak öğrenciye soruları yöneltiniz. Eğer çocuk doğru tepki verirse “Evet/Hayır” sütununa (+), yanlış tepki verirse “Evet/Hayır” sütununa (-) koyunuz.

Bildirimler	Ölçüt	Yönergeler/Sorular	Evet	Hayır
1. Okuduğu cümlelere ait olan resimleri gösterir.	14/16	<b>1. Set</b> Cümleyi oku. Bu cümleyi anlatan resmi göster. a) Cümle: Ali top oynuyor. <b>Resimli kartlar:</b> Top oynayan erkek çocuk resmi/çiçek sulayan kız resmi/bisiklete binen erkek çocuk resmi. b) Cümle: Ahmet gazete okuyor. <b>Resimli kartlar:</b> Gazete okuyan bir erkek resmi/Yemek yapan erkek resmi/Araba yıkayan erkek resmi c) Cümle: Kedi mama yiyor. <b>Resimli kartlar:</b> Mama yiyen kedi resmi/Su içen bir köpek resmi/Ağaca çıkan kedi resmi d) Cümle: Küçük bebek ağlıyor. <b>Resimli kartlar:</b> Ağlayan bebek resmi/Mama yiyen bebek resmi/Gülen bebek resmi	<b>1. Set</b> a. b. c. d.	<b>1. Set</b> a. b. c. d.
		<b>2. Set</b> a) b) c) d)	<b>2. Set</b> a. b. c. d.	<b>2. Set</b> a. b. c. d.
		<b>3. Set</b> a) b) c) d)	<b>3. Set</b> a. b. c. d.	<b>3. Set</b> a. b. c. d.
		<b>4. Set</b> a) b) c) d)	<b>4. Set</b> a. b. c. d.	<b>4. Set</b> a. b. c. d.

EK 3: Öykü Haritası

Öykü Haritası

Öykünün Adı:

Öğrencinin Adı Soyadı:



Yer .....

.....



Zaman .....

.....



Ana Karakter .....

.....



Problem .....

.....



Çözüm .....

.....



Sonuç .....

.....

**EK 4: Kontrol Listesi (Örnek 1)****Okuduğu Metni Anlatma Kontrol Listesi**

Öğrencinin Adı Soyadı: .....

Değerlendirme Tarihi: ...../...../.....

**Metnin Adı:** Kaybolan Kuzu

Öyküdeki önemli bilgi birimleri	Tamamıyla anlattı	Kısmen anlattı	Anlatamadı
1. Kerim'in ve ailesinin bir çiftlikte yaşadığını söyledi.			
2. Kerim'in her gün kuzuları beslediğini söyledi.			
3. Bir kuzunun kaybolduğunu söyledi.			
4. Kerim ve ailesinin kuzuyu aradıklarını söyledi.			
5. Kuzuyu bir ağacın arkasında bulduklarını söyledi.			



## EK 5: Kontrol Listesi (Örnek 2)

**Hedef: 1.5.4.1.** Verilen resimlerle ilgili cümleler yazar.

### Hedef Davranış(lar):

- 1.1. Eylem ya da bir olay içeren resimli kart verildiğinde, olayı ya da eylemi anlatan basit kurallı cümle yazar.
- 1.2. Sıralı bir olay içeren resimli kartlar verildiğinde, her bir kartı anlatan bir ya da iki cümle yazar.

### Kontrol Listesi

Öğrencinin Adı Soyadı: .....

Değerlendirme Tarihi: ...../...../.....

Resimlerdeki eylemler çerçevesinde yazılabilecek cümleler	Öğrencinin yazdığı cümleler	Evet	Hayır
Çocuk dişlerini fırçalıyor.			
Anne yemek yapıyor.			
Çocuk yatakta zıplıyor.			
Çocuk ayakkabısının bağcığını bağlıyor.			
Yaşlı teyze örgü örüyor.			
Çocuk resim yapıyor.			
Anne saçlarını kurutuyor.			
Çocuk televizyon izliyor.			

**EK 6: Sıralı Olay Şematik Düzenleyicisi**

**AŞAMALAR**

**Ne sıralanıyor?**

**Birinci**

**İkinci**

**Üçüncü**

**Dördüncü**

**Beşinci**

## KAYNAKÇA

- Coker, D.L. & Ritchey, K. D. (2015). *Teaching beginning writers*. New York: The Guildford Press.
- Doğan, Y. (2012). *Dinleme eğitimi*. Ankara: Pegem Yayınevi
- Doğanay-Bilgi, A. (2017). Öğrenme gücünü sınıf içi destek kitabı III. *Okuma yazmada öğretimsel stratejiler*. E. R. Özmen (Ed.) Ankara: Eğiten Kitap.
- Doğanay-Bilgi, A., & Güzel-Özmen, R. (2010). Okuma öğretimi. İ. H. Diken (Ed.), *İlköğretimde kaynaştırma* (sf. 361-401). Ankara: Pegem Yayınevi.
- Fleming, M. (2010). *Sequencing practice mini-books: Grades k1: 25 interactive mini-books that help students build an understanding of story sequence and boost reading comprehension (Best practices in action)*. USA: Scholastic.
- Goldenberg, C., & Gallimore, R. (1991). Changing teaching takes more than a one-shot workshop. *Educational Leadership*, 49(3), 69-72.
- Güler, Ö., & Güzel-Özmen, R. (2010). Kısa deneysel analizle zihinsel engelli öğrencilerin öykü anlama becerisinde etkili olan okuduğunu anlama stratejilerinin belirlenmesi. *Uluslararası Online Eğitim Bilimleri Dergisi*, 3, 930-954.
- Güzel-Özmen, R. (2001). Okuma becerisi. L. Küçükahmet (Ed.), *Konu alanı ders kitabı inceleme kılavuzu Türkçe 1-8* (pp.17-59). Ankara: Nobel Yayınevi.
- Güzel-Özmen, R. (2011). Evaluating the effectiveness of combined reading interventions on improving oral reading fluency of students with reading difficulties. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 9(3), 1063-1086.
- Karasu, H.P. (2014). *Evaluation of literacy skills of hearing-impaired children*. Saarbrücken, Deutschland Germany: Lambert Academic Publishing.
- MEB (2018). Orta-Ağır Zihinsel Engeli ve Otizm Spektrum Bozukluğu Olan Öğrenciler İçin Okuma Yazma Dersi Öğretim Programı I. Kademe. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları. Ankara
- Orçan, M., & Özmen, E. R. (2012). Zihinsel yetersizlikten etkilenmiş öğrencilerin okuma hızının artırılmasında sağaltım paketlerinden etkili olanın belirlenmesi. *Özel Eğitim Dergisi*, 13(1), 41-54.
- Özmen, E. R. (2012). Öğretim stratejileri. E. R. Özmen (Ed.). *Zihinsel engellilerde öğretmenlik uygulaması (Öğrencilikten öğretmenliğe geçiş süreci)*. (sf. 227-268) Ankara: Pegem Yayınevi.
- Özmen, E. R. (2012). Sınıfta ölçümleme ve değerlendirme uygulamaları. E. R. Özmen (Ed.). *Zihinsel engellilerde öğretmenlik uygulaması (Öğrencilikten öğretmenliğe geçiş süreci)*. Ankara: Pegem Yayınevi.
- Özmen, E.R. (2016). "Okuma yazma öğretimi lisans ders notları" Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Özmen, E. R. (2012). Öğretim stratejileri. E.R. Özmen (Ed.). *Zihinsel engellilerde öğretmenlik uygulaması (Öğrencilikten öğretmenliğe geçiş süreci)*. (sf. 227-268). Ankara: Pegem Akademi.
- Polloway, E.A., Serna, L., Patton, J.R., & Bailey, J.W. (2014). *Özel gereksinimli olan öğrenciler için öğretim stratejileri* (Ş. Yücesoy Özkan, Çev. Ed.). Ankara: Nobel Yayın.
- Saddler, B. (2012). *Teacher's guide to effective sentence writing*. New York: The Guildford Publications.

### Görsel Kaynakça

Kitapta bulunan resimler yayınevinin görsel tasarım uzmanı tarafından çizilmiştir. Fotoğraflar, vektörler ve görseller yayınevi arşivinden kullanılmıştır.





# Bu kitaba sığmayan daha neler var!



Karekodu okutun, bu kitapla ilgili EBA içeriklerine ulaşın!



**eba**  
www.eba.gov.tr



**BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR. PARA İLE SATILMAZ.**

*Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Beşinci Maddesinin İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşınması Zorunlu Değildir.*